IONAS PROPHETA,

Cum ſua uerſione Latina.

Necnon cum utiliſſima Exercitatione Grammaticali, quæ eſt tanquam Examen & ratio Grammaticæ ſingularum dictionum, literarum ac punctorum in ipſa Prophetia.

PER VVIGANDVM HAPPELLIVM.

ANNO M. D. LXI.

ויהי

דבר יהוה אל - י
יונה בן - אמתי
לאמר : קום לך
אל נינוה העיר
הגדלה וקרא ה
עליה כי - עלתה
רעתם לפני :
ויקם יונה ל
לברח תרשישה
מלפני יהוה וי
וירד יפו וימצא
אניה באה תר
תרשיש ויתן ש
שכרה וירד בה
לבוא עמהם ת
תרשישה מלפני
יהוה :
ויהוה הטיל
רוח גדולה אל -
הים ויהי סער ג

CAP. I.

ET factum eſt uerbum Domini ad Ionam filium Amithai, dicens: Surge (&) uade in Niniue ciuitatem illam magnam, & prædica in ea, quia aſcendit (clamor) malitiæ eius ad me. Et ſurrexit Ionas, ut fugeret ad mare à facie Domini, & deſcendit (in) Iapho, & inuenit nauim euntem ad mare, & dedit naulum ſuum, & aſcendit in eam, ut ueniret cum eis ad mare à facie Domini. Et Dominus uenire fecit uentum magnũ ſuper mare, & facta

גדול בים וה
והאניה חשבה ל
להשבר׃
וייראו המלחים
ויזעקו איש א
אל־אלהיו ויט
ויטילו את הכ
הכלים אשר ב
באניה אל־הים
להקל מעליהם
ויונה ירד אל־י
ירכתי הספינה ו
וישכב וירדם׃
ויקרב אליו רב
החבל ויאמר לו
מה־לך נרדם
קום קרא אל־א
אלהיך אולי ית
יתעשת האלהים
לנו ולא נאבד׃
ויאמרו איש
אל־רעהו לכו

cta eſt tempeſtas magna in mari, & ipſa nauis putabatur diſſolui. Et timuerunt ipſi nautæ: & clamauerunt quiſque ad Deum ſuum: & proiecerunt ipſa uaſa, quæ (fuerunt) in naui, in mare, ut leuaretur ab oneribus ſuis.

Et Ionas deſcenderat ad inferiora nauis, & iacuit, & dormiuit.

Et acceſſit ad eum ſummus nauta, & dixit ei: Quid tu dormitas? Surge, inuoca Deum tuum, ſi fortè exaudiat Dominus nos, & non pereamus, Et dixerunt quiſq;

וְנַפִּילָה גוֹרָלוֹת
וְנֵדְעָה בְּשֶׁלְּמִי
הָרָעָה הַזֹּאת לָנוּ
וַיַּפִּלוּ גּוֹרָלוֹת וַ
יִּפֹּל הַגּוֹרָל עַל־
יוֹנָה :

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
הַגִּידָה־נָּא לָנוּ בַּ
אֲשֶׁר לְמִי־הָ
רָעָה הַזֹּאת לָנוּ
מַה־מְּלַאכְתְּךָ וּ
מֵאַיִן תָּבוֹא מָה
אַרְצֶךָ וְאֵי־מִזֶּה
עַם אָתָּה וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם עִבְרִי אָ
נֹכִי וְאֶת־יְהוָה
אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲ
נִי יָרֵא אֲשֶׁר־
עָשָׂה אֶת־הַיָּם
וְאֶת־הַיַּבָּשָׁה :
וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים
יִרְאָה גְדֹלָה וַיּ

ad proximum ſuum, (Venite) iaceamus ſortes, & ſciamus, cuius cauſa malum hoc, eſt nobis. Et miſerunt ſortes, & cecidit ſors ſuper Ionam.

Et dixerunt ad eum: Indica obſecro nobis, ex qua cauſa malum hoc ſit nobis? Quod (eſt) opus tuum? & unde uenis? ex qua terra (es) tu? & ex quo populo (es) tu? Et dixit ad eos: Hebræus ego ſum, & Dominum Deum cœli ego timeo, qui fecit mare & aridam.

Et timuerunt uiri illi timore magno: & dixe-

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
מַה זֹּאת עָשׂ
עָשִׂיתָ כִּי יָדְעוּ
כִּי הָאֲנָשִׁים מ
מִלִּפְנֵי יְהֹוָה ה
הוּא בֹרֵחַ כִּי-ה
הִגִּיד לָהֶם ׃ וַיּ
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מ
מַה-נַּעֲשֶׂה-לָּךְ
וְיִשְׁתֹּק הַיָּם מ
מֵעָלֵינוּ כִּי -ה
הַיָּם הוֹלֵךְ וס
וְסֹעֵר ׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם שָׂאוּנִי ו
וַהֲטִילֻנִי אֶל-ה
הַיָּם וְיִשְׁתֹּק הַיָּם
מֵעֲלֵיכֶם כִּי- יו
יוֹדֵעַ אָנִי כִּי -ב
בְשֶׁלִּי הַסַּעַר ה
הַגָּדוֹל הַזֶּה עַל
עֲלֵיכֶם ׃
וַיַּחְתְּרוּ הָאֲנָשִׁים

& dixerunt ad eum, Quid hoc fecisti? Quoniam cognouerunt uiri, (quòd) à facie Domini ipſe fugeret, quia indicauit illis. Et dixerunt ad eum, Quid faciemus tibi, & quieſcat mare à nobis? quoniam mare agitatur, & tumultuoſè increbreſcit.

Et dixit Ionas) ad eos: Tollite me & proijcite me in mare, & quieſcet mare à uobis, quoniam ſcio ego, quòd propter me tempeſtas magna hæc ſuper uos eſt. Et remigauerũt uiri

לְהָשִׁיב אֶל־הַיַּבָּשָׁה וְלֹא־יָכֹלוּ כִּי־הַיָּם הוֹלֵךְ וְסֹעֵר עֲלֵיהֶם׃ וַיִּקְרְאוּ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמְרוּ אָנָּה יְהוָה אַל־נָא נֹאבְדָה בְּנֶפֶשׁ הָאִישׁ הַזֶּה וְאַל־תִּתֵּן עָלֵינוּ דָּם נָקִיא כִּי־אַתָּה יְהוָה כַּאֲשֶׁר חָפַצְתָּ עָשִׂיתָ׃

וַיִּשְׂאוּ אֶת־יוֹנָה וַיְטִלֻהוּ אֶל־הַיָּם וַיַּעֲמֹד הַיָּם מִזַּעְפּוֹ׃ וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים יִרְאָה גְדוֹלָה אֶת־יְהוָה וַיִּזְבְּחוּ־ז

ut reuerterentur ad terram, & non potuerunt, quoniam mare agitabatur, & tumeſcebat (magis) contra eos. Et clamauerunt ad Dominum, & dicebant: Obſecro Domine, ah ne pereamus propter animam uiri huius. Et ne des ſuper nos ſanguinem innocentem: quoniam tu Domine ſicut uoluiſti, feciſti.

Et tulerunt Ionam, & proiecerunt in mare, & ſtetit mare à feruore ſuo. Et timuerunt uiri timore magno dominum, & immolauerunt

hoſtiam

זֶבַח לַיהֹוָה וַיִּ
וַיִּדְּרוּ נְדָרִים׃
וַיְמַן יְהֹוָה דָּג
גָּדוֹל לִבְלֹעַ אֶת
יוֹנָה וַיְהִי יוֹנָה
בִּמְעֵי הַדָּג ש
שְׁלֹשָׁה יָמִים ו
וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת׃

Caput ב

וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה
אֶל-יְהֹוָה אֱלֹהָיו
מִמְּעֵי הַדָּגָה׃
וַיֹּאמֶר קָרָאתִי מ
מִצָּרָה לִי אֶל-י
יְהֹוָה וַיַּעֲנֵנִי מ
מִבֶּטֶן שְׁאוֹל ש
שִׁוַּעְתִּי שָׁמַעְתָּ
קוֹלִי׃
וַתַּשְׁלִיכֵנִי
מְצוּלָה בִּלְבַב י
יַמִּים וְנָהָר יס
יְסֹבְבֵנִי כָּל-מִשְׁ

hoſtiam Domino, & uouerunt uota.

Et præparauit Dominus piſcem magnum ad deuorandum Ionam.

Et fuit Ionas in uiſceribus piſcis tribus diebus, & tribus noctibus.

CAP. II.

Et orauit Ionas ad Dominum Deum ſuum de uentre ceti, & dixit: Clamaui ex anguſtia mea ad Dominum (Deum) meum, & exaudiuit me: de uentre inferni clamaui, & audiſti uocẽ meam. Proijci feciſti me profundum in cor maris, & flumẽ circundedit me. Omnes

מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ
עָלַי עָבָרוּ׃
וַאֲנִי אָמַרְתִּי
נִגְרַשְׁתִּי מִנֶּגֶד ע
עֵינֶיךָ אַךְ אוֹסִיף
לְהַבִּיט אֶל-הֵיכַל
קָדְשֶׁךָ׃
אֲפָפוּנִי מַיִם
עַד–נֶפֶשׁ תְּהוֹם
יְסֹבְבֵנִי סוּף ח
חָבוּשׁ לְרֹאשִׁי׃
לְקִצְבֵי הָרִים יר
יָרַדְתִּי הָאָרֶץ ב
בְּרִחֶיהָ בַעֲדִי ל
לְעוֹלָם וַתַּעַל מ
מִשַּׁחַת חַיַּי יה
יְהוָה אֱלֹהָי׃
בְּהִתְעַטֵּף
עָלַי נַפְשִׁי אֶת-
יְהוָה זָכָרְתִּי ות
וַתָּבוֹא אֵלֶיךָ תפ
תְּפִלָּתִי אֶל–הי

fluctus tui & gyri tui ſuper me tranſierunt. Et ego dixi: Abiectus ſum coram oculis tuis: num nam addam, ut uideam ad templum ſanctum tuum? Circumdederunt me aquæ uſq; ad animam, abyſſus circumcinxit me. Scirpus texit caput meum. Ad extrema montium deſcẽdi, terra cum uectibus ſuis occluſit me in æternum. Et eripuiſti ex perditiõe animam meam, Domine Deus meus.

Dum anxiata fuit in me anima mea, Domini recordatus ſum, & peruenit oratio mea ad templum

הֵיכַל קָדְשֶׁךָ׃
מְשַׁמְּרִים הַבְלֵי-
שָׁוְא חַסְדָּם י-
יַעֲזֹבוּ׃
וַאֲנִי בְּקוֹל
תּוֹדָה אֶזְבְּחָה-
לָּךְ אֲשֶׁר נָדַרְתִּי
אֲשַׁלֵּמָה יְשׁוּ-
עָתָה לַיהוָה׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה
לַדָּג וַיָּקֵא אֶת-י-
יוֹנָה אֶל-הַיַּ-
בָּשָׁה׃

templum ſanctum tuum.

Obſeruantes uaniſſima uana, miſericordiam ſuam derelinquunt.

Ego autem cum uoce gratiarum actionis ſacrificabo tibi. Quæ uoui, reddam tibi: ſalus enim Domini eſt.

Et dixit Dominus ad piſcem, & euomuit Ionam ad aridam.

Caput ג

וַיְהִי דְבַר-יְהוָה
אֶל-יוֹנָה שֵׁנִית
לֵאמֹר׃ קוּם
לֵךְ אֶל-נִינְוֵה
הָעִיר הַגְּדוֹלָה ו-
וּקְרָא אֵלֶיהָ אֶת

CAP. III.

Et factum eſt uerbũ Domini ad Ionam ſecundariò, dicens: Surge, uade ad Niniuen ciuitatem illam magnã, & prædica ad

הַקְּרִיאָה אֲשֶׁר א
אָנֹכִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ
; וַיָּקָם יוֹנָה
וַיֵּלֶךְ אֶל־נִינְוֵה
כִּדְבַר יְהוָה. ונ
וְנִינְוֵה הָיְתָה ע
עִיר — גדו
גְּדוֹלָה לֵאלֹהִים
מַהֲלַךְ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים: וַיָּחֶל יוֹנָה
לָבוֹא בָעִיר מה
מַהֲלַךְ יוֹם אֶחָד
וַיִּקְרָא וַיֹּאמַר ע
עוֹד אַרְבָּעִים י
יוֹם וְנִינְוֵה נה
נֶהְפָּכֶת:
וַיַּאֲמִינוּ אַנְשֵׁי
נִינְוֵה בֵּאלֹהִים ו
וַיִּקְרְאוּ־צוֹם ו
וַיִּלְבְּשׁוּ שַׂקִּים
מִגְּדוֹלָם וְעַד־ק
קְטַנָּם: וַיִּגַּע

cam prædicatio-nem, quam ego loquor ad te.

Et ſurrexit Iona, & abijt ad Niniuen, iuxta uerbum Domini. Niniue autem erat ciuitas magna Deo itinere trium dierum.

Et cœpit Iona ingredi in ciuitatem, itinere diei unius, & clamauit, & dixit: Adhuc quadraginta dies, & Niniue ſubuertetur.

Et crediderunt uiri Niniue in Deum, & prædicauerunt ieiunium, & induerunt ſaccos à maiori eorum uſque ad minorem eorum. Et peruenit uerbum

הַדָּבָר אֶל־מֶלֶךְ
נִינְוֵה וַיָּקָם מִכ
מִכִּסְאוֹ וַיַּעֲבֵר
אַדַּרְתּוֹ מֵעָלָיו ו
וַיְכַס שַׂק וַיֵּשֶׁב
וַיֵּשֶׁב עַל־
הָאֵפֶר׃

וַיַּזְעֵק וַיֹּאמֶר
בְּנִינְוֵה מִטַּעַם
הַמֶּלֶךְ וּגְדֹלָיו ל
לֵאמֹר הָאָדָם ו
וְהַבְּהֵמָה הַבָּקָר
וְהַצֹּאן אַל־ יט
יִטְעֲמוּ מְאוּמָה
אַל־יִרְעוּ וּמַיִם
אַל־יִשְׁתּוּ׃

וְיִתְכַּסּוּ שַׂקִּים
הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה
וְיִקְרְאוּ אֶל־ א
אֱלֹהִים בְּחָזְקָה ו
וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מ
מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה ו

uerbum ad regem Niniue, & ſurrexit de throno ſuo, & proiecit purpuram ſuam à ſe, & induit ſaccum, & ſedit in cinere.

Et congregauit, & dicere fecit in Niniue, ex edicto regis, & magiſtratuum, ſeu magnatum eius, dicens: Homo, & iumentum, bos & ouis, non guſtent quicquam, neque paſcantur, neque potentur.

Et operiantur ſaccis homines & iumenta, & clament ad DEVM in fortitudine, & reuertatur quiſque à uia ſua mala, & à rapi-

ומן - החמס א
אשר בכפיהם :
מי - יודע ישוב
ינחם האלהים ר
ושב מחרון אפו
ולא נאבד :
וירא האלהים
את - מעשיהם ב
כי - שבו מדרכם
הרעה וינחם ת
האלהים על - ת
הרעה אשר דבר
לעשות להם ר
ולא עשה :

à rapína, quæ eſt in manibus ſuis, (dicentes) Quis ſcit, ſi conuertatur & pœniteat Deus, & auertatur à furo=re iræ ſuæ, & non pereamus.

Et uidit Deus opera eorũ, quòd auerſi fuiſſent à uia ſua & mala, pœni=tuit Deum ſuper malo, quod loquu=tus fuerat facere e=is, & non fecit.

Cap. IIII.

וירע אל - יונה
רעה גדולה ויחר
לו :
ויתפלל אל -
יהוה ויאמר א

CAP. IIII.

Et diſplicuit iſtud Ionę indigna tione magna, & ira tus eſt ſecum.

Et orauit ad Do minum, dicens:

Quæſo

אָנָּה יְהוָֹה
הֲלוֹא זֶה דְבָרִי
עַד הֱיוֹתִי - ע
עַל - אַדְמָתִי עַל
כֵּן קִדַּמְתִּי לִבְרֹחַ
תַּרְשִׁישָׁה כִּי - י
יָדַעְתִּי כִּי - אַתָּה
אֵל-חַנּוּן וְרַחוּם
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב -
חֶסֶד וְנִחָם עַל-
הָרָעָה׃
וְעַתָּה יְהוָֹה
קַח-נָא אֶת-נַפְשִׁי
מִמֶּנִּי כִּי-טוֹב
מוֹתִי מֵחַיָּי׃
וַיֹּאמֶר יְהוָֹה
הַהֵיטֵב חָרָה לָךְ
׃ וַיֵּצֵא יוֹנָה מִן-
הָעִיר וַיֵּשֶׁב מס
מִקֶּדֶם לָעִיר וַי
וַיַּעַשׂ לוֹ שָׁם ס
סֻכָּה וַיֵּשֶׁב תַּח

Quæſo Domine,
nónne hoc eſt uer-
bum meum, dum
adhuc eram in ter-
ra mea? Propterea
pueni fugere Thar
ſis, quoniã cogno-
ui, quòd tu Deus
miſericors es, et cle
mens, longanimis,
& multæ miſericor
diæ & pœnitens ſu
per malo. Et nunc
Domine, tolle quæ
ſo animam meam
à me, quoniam me-
lior eſt mors mea,
quàm uita mea. Et
dixit Dominus:
Num nam bene i-
raſceris tecum? Et
egreſſus eſt Iona
ex ciuitate, & ſedit
ad orientẽ ciuitatis
& fecit ſibi iſtic tu-
gurium, & ſedit
ſub

תַּחְתֶּיהָ בצ
בַּצֵּל עַד אֲשֶׁר י
יִרְאֶה מַה־יִּהְיֶה
בָּעִיר׃
וַיְמַן יְהוָה א
אֱלֹהִים קִיקָיוֹן ו
וַיַּעַל מֵעַל לְיוֹנָה
לִהְיוֹת צֵל עַל—
רֹאשׁוֹ לְהַצִּיל לוֹ
מֵרָעָתוֹ וַיִּשְׂמַח
יוֹנָה עַל־הַקִּיקָיוֹן
שִׂמְחָה גְדוֹלָה׃
וַיְמַן הָאֱלֹהִים
תּוֹלַעַת בַּעֲלוֹת
הַשַּׁחַר לַמָּחֳרָת ו
וַתַּךְ אֶת־הַקִּיקָיוֹן
וַיִּיבָשׁ׃
וַיְהִי כִּזְרֹחַ ח
הַשֶּׁמֶשׁ וַיְמַן א
אֱלֹהִים רוּחַ קָדִים
חֲרִישִׁית וַתַּךְ ה
הַשֶּׁמֶשׁ עַל־ר

ſub illo in umbra, donec uideret qd fieret in ciuitate.

Et parauit Dominus Deus cucurbitam, & aſcendere fecit ſuper Ionam, ad umbraculum ſuper caput eius, ut defenderet eum à malo ſuo.

Et lætatus eſt Iona ſuper cucurbita gaudio magno.

Et parauit Dominus uermem in germen ſub auroram craſtinam, & læſit cucurbitam, & arefacta eſt.

Et factum eſt oriente ſole præparauit Deus uentum orientalem uehementem, & pupugit ſol ſuper caput

ראש יונה רי
ויתעלת וישאל
את-נפשו למות
ויאמר טוב מו
מותי מחיי:
ויאמר אלחים
אל-יונה חחיטב
חרח לך על-חק
חקיסיון ויאמר
חיטב הרח — לי
ער-מות:
ויאמר יחוח
אתח חסתח על-
חקיסיון אשר ל
לא עמלת בו ו
ולא גרלתו ש
שבן-לילח היח
ובן-לילח אבר:
ואני לא אחוס
על-נינוח חעיר
חגרולח אשר •

put Ionæ, & anguſtiabatur, & petiuit animam ſuam mori, & dixit: Melior eſt mors mea, quàm uita mea. Et dixit Dominus ad Ionam: Nunquid benè iraſceris tecum ſuper cucurbita? Et dixit: Benè iraſcor mecum uſque ad mortem.

Et ait Dominus: Tu compateris cucurbitæ, qui non laboraſti in ea, neq; nutriuiſti eam, ſed germen noctis fuit, & una nocte periit.

Et ego non miſerebor Niniuæ ciuitati illi magnæ, quę habet

יֶשׁ־־בָּהּ הַרְבֵּה
מִשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
רִבּוֹ אָדָם אֲשֶׁר
לֹא יָדַע בֵּין־־
יְמִינוֹ לִשְׂמֹאלוֹ
וּבְהֵמָה רַבָּה׃

habet in ſe plures quàm duodecim myriades hominũ, qui neſciunt inter dexteram ſuam, & ſiniſtram ſuam, & iumenta multa.

סוֹף יוֹנָה
הַנָּבִיא

FINIS IONÆ PROPHETÆ.

1. וַיְהִי Et factum eſt:uau cõiũctio copulatiua eſt, canone Inſtitutionum noſtrarum 74. יְהִי futurum eſt primæ coniugationis defectiuum, canone 229. Deficit autem he tertia radicalis, quæ inueſtiganda eſt imperitioribus, iuxta canonem 91. Eſt enim radix הָיָה iod in medio dictionis, eſt futuri tertiæ perſonæ formatiua litera, canone 217. & redditur futurum per præteritum tempus propter uau conuerſiuum, canone 178.

11. דְבַר uerbum à דָבָר deducitur, tantùm mutatis punctis, ob conſtructionem, canone 142. aut fit à uerbo דִבַּר quòd locutus eſt, ſignificat: punctum autem infixũ literæ daleth eſt dages leue, quod ab initio dictionis locum habet, canone 41.

III. יְהֹוָה nomen τετραγράμματον Dei eſt, quòd Iudæi ſtulta quadã uanitas & ſuperſtitione ἀθέσφατον καὶ ἀνεκφώνητον eſſe opinantur: neq; ipſi exprimunt ulla ratione, uel legunt, ſed loco eius uocem Adonai proferunt, quæ Dominum ſignificat. Radix eius eſt הָיָה uel הָוָה. Duo puncta illa inſcripta ſunt zakeph caton, canone 46. ubi ſemel obſerues, ubicunque uidetis infra aut ſupra dictionem lineolas aut puncta, quæ locum & imaginem punctorum uocalium haud repræſentant, ea accentuum eſſe ſigna, iuxta canonem 43.

IIII. אֶל־ præpoſitio eſt, quæ conſtat duabus ſolùm radicalibus, iuxta cano. 51. Lineola quæ quodam modo cõiungit ei dictionem, makaph uocatur, cuius officium habetur canone 47.

V. יוֹנָה hoc nomen propriũ eſt
prophetæ, alias ſignificat colum-
bam, uel eſt participium præſens,
radicis יָנָה quæ oppreſſit, uim in
tulit, ſonat. Cæterùm etymolo-
gia non ſemper conuenit proprijs
nominibus. Quamobrem Gram-
matici non admodum ſunt ſollici
ti de prima propriorum nominũ
origine, atq; etymo: niſi aliqua ra-
tione quadrent perſonæ, uel rei
cuiuis alij, quę inde nomẽ accipit.
VI. בֵּן filium, à בָּנָה ædificauit
deriuatur, radix eius uel tertia ra-
dicalis he, ex canone 116 uel 91. pe
tenda eſt rudiori: habet ſægol lo-
co zere, propter uirgulam ma-
kaph.
VII. לֵאמֹר dicendo: infinitiuus
eſt primæ coniugationis, ordinis
tertij: infinitiui formatiuum eſt la-
med, canone 176. primæ coniuga

tionis indiciũ eſt cholem,ſub quo latet, abſcõdimus: uau more ſuo, iuxta canon. 199 & 297. tertij ordinis nota eſt, aleph prima radicalis, canon. 155. radix eſt אָמַר Nam res ſemper radicale eſt, aleph & mem in medio itidem radicales eſſe poſſunt, canone 53. Sub mem lineola ſeu uirgula dependet, ſeu hæret, & accentus & proſodiæ ſignum eſt, canone 43. Duo autem pũcta in uerſus ordine poſita, ſunt ſoph paſuk, canone 46. Redditur autem infinitiuus per gerũdium, iuxta canonem 176.

VIII. קוּם ſurge, imperatiuus primæ coniugationis eſt, canone 208. ordinis quarti, cuius indicio uau eſt media radicalis, canone 156. קוּם ſurrexit ſignificat, & radix eſt.

IX. לֵךְ uade, imperatiuus eſt

primæ

primæ coniugationis, ordinis tertij, canone 207. prima radicalis, quæ eſt iod, deſiderata imperitis, iuxta canonē 91 inquirenda. Eſt autem radix eius יָלַד, uel ſi mauis הָלַךְ ſubiecta figuræ literæ hęc ꞔ eſt accentus, canone 43.

הָעִיר ciuitatem, he emphaſin refert, habetq́ cametz, canon. 64 & 65. עִיר radix eſt contra canonem 112.

x. הַגְּדוֹלָה magnam: he à capite itidem emphaſin denotat, habetq́ padſach ſequente dages, canon. 64. 65. he autem à fine nota fœminini generis eſt, canone 65. uau formatiua eſt litera nominum uerbalium, canone 76. punctellus literæ ג eſt dages forte, & infigitur ob he emphaticum, canone 42. Radix ergo eſt, גָּדַל à quo גָּדוֹל magnus, & in fœminino ge-

nere גְּדוֹלָה magna, uide Canonem 126.

XI. וּקְרָא & uoca. ו copula eſt, canone 74. & habet ſchureck loco proprij ſui puncti, quod eſt ſcheua, canone 83. קְרָא imperat. primæ cõiugationis, ordinis quinti, uerbi primitiui קָרָא, uide canonem 206.

XII. עָלֶיהָ ſuper ea, uerſio innuit he affixum eſſe pronomen, canone 67. iod per epentheſin inditum eſt, canone 72. עַל præpoſitio eſt, canone 299. à radice עָלָה iuxta canonem 91.

XIII. כִּי quoniam: coniunctio eſt cauſalis, canone 311. & eſt radix, canone 51.

XIIII. עָלְתָה aſcendit: præteritum eſt fœmininum primæ coniugationis, ordinis quinti, canone 186. he fœminini generis nota eſt; canone

canone 181. thau uicem gerit he ter tiæ radicalis, canone 186. Radix ergo eſt עָלַח ex canone 91.

XV. רָעָתָם malitia eorū, uerſio arguit ם affixum eſſe pronomen, canone 71. thau uerò eſt loco he notæ fœmininæ, canone 135. Reliqua igitur tantùm duæ ſunt radicales, & deſideratur uau media: imperito, ex canone 91 uel 115. petenda, quæ eſt רוּעַ

XVI. לְפָנַי corā me, לְפָנַי præpoſitio eſt ſeparata, canone 299. et coram ſignificat: quando iungendum eſt à fine iod affixum plurale, canone 73. abijcitur iod à calce præpoſitionis, ne duo iod concurrant, canone 131. Conflatur autem לְפָנַי à præpoſitione lamed, quæ in uel ad ſignificat, iuxta canonem 55. & nomine plurali maſculino פָּנַי quod facies ſonat, à radice

פִּנַּת iuxta canonem 116.

XVII. וַיָּקָם & ſurrexit, uau copula eſt, canone 74. יָקֻם eſt futurum primæ coniugationis, ordinis quarti, canone 156. iod futuri formatiuum eſt, canone 217. redditur autem per præteritũ ob uau conuerſiuum, cuius ratione iod habet dages, Canon. 42. 178. & deſideratur uau media radicalis, cuius cauſa eſt ordinis quarti, canone 226. Eſt enim radix קוּם

XVIII. לִבְרֹחַ ad fugiendum, infinitiuus eſt primæ coniugationis ordinis primi, lamed infinitiui formatiuum eſt, canone 176. Sic quoq; cholem ſub quo latet uau, coniugationis primæ ſignum eſt, canon. 199 & 297. ſubijcitur literę heth padſach, iuxta canonem 189. בָּרַח radix redditur infinitiuus per gerundium, ut dixi canone 176.

תּוּשִׁיּשׁת

תַּרְשִׁישָׁה, he motum ad locum ſignificat, canone 67. & eſt præpoſitio affixa, canone 298.

XIX. מִלִּפְנֵי à faciebus, pro à conſpectu: mem prępoſitio eſt inſerens ſequenti dages, iuxta canones 42. 68. reliqua explicata ſunt numero XVI.

XX. וַיֵּרֶד & deſcendit: uau uerbis præfixum, quotieſcunque ſe rè habet padſach ſubiectum, ſequente dages punctulo, in proxima litera, uel iod, uel thau, uel nun copulatiuæ coniunctionis exiſtit particula, & ſimul futuri (cuius formatiuæ illæ tres ſunt literæ) ſignificationem quoque in præteriti temporis poteſtatem & uim mutat, iuxta canonem 178.

XXI. יֵרֵד futurum eſt primæ coniugationis ordinis tertij, iod futuri formatiuum eſt, canon. 217.

Iod autem primæ radicalis denotat defectum *zerè* uocalis longa, ſub iod illo ſeruili, iuxta canonem 94. 213. Eſt enim radix uerbi יָרַד deſcendit.

XXII. וַיִּמְצָא & inuenit יִמְצָא futurum eſt primę coniugationis ordinis quinti (cuius indicio eſt aleph tertia radicalis, canone 157.) à radice מָצָא. Vau & iod explicata ſunt numero XVII.

XXIII. אֳנִיָּה nauem: aleph habet chatephcametz, canone 85. he nota eſt fœminini generis, canone 67. iod nomina quandoque format, canone 72. Radix eſt אָנָה, ex canone 111 uel 91. petenda uenit rudiori.

XXIIII. בָּאָה euntem, participium eſt præſens, primæ coniugationis, ordinis quarti fœminini ex canone 192, nempe he, nota fœ-

minina

minina eſt, canone 190. Vau media radicalis latet abſcondita in prçterito & participio in cametz, canone 182. Eſt enim radix בוא uenit, ex canone 91.

XXV. וַיִּתֵּן dedit. יִתֵּן futurum eſt primæ coniugationis, ordinis ſecundi, canone 213. dages in ת indicat defectum primæ radicalis נ uide Canonem 93. Radix eſt נָתַן uau & iod explicata ſunt, numero XVI.

XXVI. שְׂכָרָהּ mercedem eius, uerſio arguit ה affixũ eſſe pronomen, Canone 67. eiusq́ cauſa uariantur propria puncta dictionis שָׂכָר iuxta can. 141. uidelicet cametz ſub prima in ſcheua, idq́ breuitatis & euphoniæ cauſa conuertitur, canone 138. Radix eſt שָׂכָר quæ ſignificat mercede conduxit.

XXVII. בַּת in ea:beth,præpoſitio eſt,canone 57. habet dages, quòd eſt leue,quia ab initio dictionis, Canone 41. ת affixum eſt pronomen,canone 67.

XXVIII. לָבֹוא ad proficiſcendum:infinitiuus eſt primæ coniugationis,ordinis quarti, Canone 199. uerbi בֹּוא primitiui lamed infinitiui formatiua eſt,Canone 56. 176. habet cametz,iuxta canonem 88. Vertitur per gerundium ſupinum, aut modum cõiunctiuum, canone 176.

XXVIIII. עִמָּהֶם cum ijs uerſio innuit הֶם affixum pronomen eſſe,canone 71. עִם præpoſitio eſt, recipitq́ dages uel euphoniæ cauſa,canone 41. uel ut oſtendat defectum literæ conſimilis ei, cui infixum eſt,cano. 92 & 301. ut radix ſit עָמַם

ויהיה

וַיהוָֹה dominus: uau copula eſt, & habet padſach eliſo ſcheua ſub iod dictionis יְהוָֹה canone 86.

xxx. הֵטִיל excitabat: prǽteritum eſt quintæ coniugationis, ordinis quarti, canone 271. redditur per imperfectũ, canone 173. coniugationis quintæ, formatiuũ eſt he & iod, quòd ſimul uices gerit uau mediæ radicalis, cano. 265. Eſt enim radix טִיל uel טאל quorum uſus non eſt.

רוּחַ ſpiritum, à uerbo רָוַח reſpicauit, recollegit ſe, & eſt fœminini generis hoc loci, ob conſtructionem adiectiui fœminei, cano. 124. alibi maſculinis conſtruitur. Quamobrem dubĳ generis eſſe poteſt, canone 123.

xxxi. הַיָּם mare, he emphaticum eſt, & imprimit ſequẽti literæ dages, iuxta Canonem 64 & 65. יב

65. יָם radix eſt. Nam nomina & conſignificatiua ſunt plurima quę duobus ſolùm conſtant radicalibus, canone 51.

סַעַר tempeſtas: radix eſt, can. 50.

גָּדוֹל ſuprà in הַגְּדוֹלָה numero X, dages in ג hîc leue eſt, non ut in illo forte, iuxta canonem 41.

XXXII. בַּיָּם in ipſo mari. Verſio indicat beth præpoſitionem eſſe, canone 57. habetq́ pad ſach loco ſcheua proprij ſui pũcti, & ſequenti inſerit dages, iuxta canonem 87.

וְהָאֳנִיָּה & nauis: uau copula eſt, canone 74. he uerò emphaticum habetq́ cametz, iuxta Canonem 65. Reliqua ſuprà expoſui numero XXIII.

XXXIII. חִשְּׁבָה cogitauit: præteritum eſt tertię coniugationis, ordinis primi, fœminini generis

ris nota eſt he, canone 181. coniugatiõis tertiæ indicium eſt dages, inſitum mediæ radicali, Canone 244. radix eſt חָשַׁב

XXXIIII. לְחִשָּׁבֵר ut frangeretur ſeu frangi: infinitiuus eſt ſecundæ coniugationis, ordinis primi, lamed & he infinitiui eius coniugationis formatiuæ ſunt literæ, canone 176. 238. ſecundæ cõiugationis, indicium eſt dages, in prima radicali repræſentans occaſum literæ nun formatiuæ coniugationis niphal, canone 233. cuius notæ habentur canone 297. Radix eſt שָׁבַר

XXXV. וַיִּירְאוּ & timuerunt: יִירְאוּ futurum eſt pluralis primæ coniugationis, ordinis ſeptimi: uide canonem 215. Futurum format iod prius, canone 217. redditur per præteritum, ob uau conuerſiuum,

uum, cuius ratione agnoſcit da-ges,iuxta canon. 178. י nota plu-ralis numeri eſt,canone 181. radix eſt ירא ordinis ſeptimi,ex Cano-ne 159.

XXXVI. הַמַּלָּחִים nautæ:he numero XXXI expoſitum eſt, מַלָּחִים nomen plurale maſculinū, cuius formatiua ſyllaba eſt ים ca-none 128. reliquæ tres literæ ſunt radicales:dages literę lamed inſer tum forte, euphoniæ cauſa eſt: ca none 42.

וַיִּזְעֲקוּ & clamauerunt:ſolo or-dine differt à וַיִּירְאוּ. Eſt enim זָעַק ordinis primi.

XXXVII. אֱלֹהָיו Deum ſu-um, uerſio ſatis declarat uau affi-xum pronomen eſſe,Canone 79. iod uerò pluralis numeri notam in cōſtructione,ca.129. Radix eſt, אָלַהּ à quo deſcendit אֱלוֹהַּ Deus, cuius

cuius uſus potiſſimus eſt in plur. cuius Iudæi illuſtriorem non perhibent rationem, quàm כִּי דֶרֶךְ שְׂפַת לָשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁהַגְּדוֹלִים מְכַנִּים עַצְמָן בִּלְשׁוֹן רַבִּים אַת עַל פִּי שֶׁהֵם יְחִידִים hoc eſt, quod moris ſit linguæ ſanctę, magnum aliquem ſeu præſtantem uirum compellare ſeipſum plurali numero, tametſi ſit unicus ille atque ſolus וְזֹאת עַל דֶרֶךְ הַכָּבוֹד idq; honoris cauſa.

XXXVIII. וַיָּטִילוּ & proiecerunt. יָטִילוּ futurum eſt plurale quintæ coniugationis, ordinis quarti: futuri characteriſtica iod eſt à capite, canone 217. poſterius autem iod formatiuum coniugationis quintæ, canone 265. uau ſchureck pluralem numerum efficit, canone 181. redditur per præteritum ו ob uau conuerſiuū: iuxta cano. 178. radix eſt טול uel טִיל

XXXIX. הַכֵּלִים uaſa:he & dages num. XXXI continētur excuſſa, כֵּלִים nomen plurale eſt maſculinum, cuius indicio eſt ים ſyllaba canone 128. à ſingulari כְּלִי eiúſque radix eſt כָּלָה ex canone 111. petenda. Quanquam iod ſyllabæ ים intercidiſſe potuit, ne duo iod concurrerent, iuxta Canonem 131.

בָּאֳנִיָּה in naui: beth præpoſitio eſt, canone 57. habet dages leue, iuxta canonem 41. & ſubiectum cametz loco ſcheua, iuxta Canonem 86. Reliqua explicata ſunt numero XXIII.

XL. לְהָקֵל ut leuis eſſet: infinitiuus eſt quintæ coniugationis ordinis ſexti, lamed infinitiui formatiuum, canone 176. he coniugationem quintam, canone 265. format. Radix eſt קלל ex canone 91. petenda

petenda exponitur per coniunčti uum, canone 167.

XLI. מֵעֲלֵיהֶם ab ijs. מ præpoſitio eſt, & habet zere, iuxta canonem 70. הֶם affixum eſt pronomen, canone 146. iod κατ᾽ ἐπένθεσιν inſertum, canone 72, 300. עַל quoque præpoſitio eſt ſed integra, canone 299. & deſcendit ab עָלָה radice, מֵעַל deſuper ſignificat: & ut Latina hæc, ſic Hebræa præpoſitio ex duabus conflata eſt, ex מִן de, & עַל ſuper.

XLII. יַרְכְּתֵי latera: dualis numeri eſt, in conſtručtione nomen pro יַרְכָּתַיִם, iuxta canonem 130. à radice יָרֵךְ latus, fœmur: thau præter certam aliquam rationem acceſſit, regularis eius dualis numerus eſt יַרְכַיִם & in conſtručtione יַרְכֵי dages in caph leue eſt, ob ſcheua præcedens quieſcens, cano. 41.

XLIII. הַסְּפִינָה nauis, he genitiui caſus nota eſt, cuius ratione dages ſequenti infigitur, canone 65. he à fine nota fœminini, canone 67. iod nomen uerbale efficit, canone 72. radix eſt סָפַן

XLIIII. וַיִּשְׁכַּב & iacui.t יִשְׁכַּב futurum eſt primæ coniugationis ordinis primi, iod futuri formatiuũ, canone 217. dages in iod cauſa uau conuerſiui adeſt, iuxta Canonem 178. dages in ב leue eſt, can. 41. deſinit futurum in padſach, quia neutralis ſignificatiõis, canone 220. radix שָׁכַב

XLV. וַיֵּרָדַם & ſomno oppreſſus eſt. יֵרָדֵם futurũ eſt ſecundæ coniugationis, ordinis primi: Futurum format iod, nota coniugationis ſecundę paſſiuę eſt zerè, quod oſtendit defectum ſequentis literæ nun, formatiuę huius cõ

iugatio-

iugationis, in ſignificatione paſſiua, iuxta Canonem 239. tres poſtremæ literæ ſunt radicales, dages in iod ratione uau conuerſiui appoſitum eſt, iuxta Canonem 178.

XLVI. וַיִּקְרַב & acceſſit: planè eodem modo affectum eſt quo וַיֵּשֶׁב ut quæ de hoc dicta ſunt, eadem quoq; illi conueniant.

XLVII. אֵלָיו ad eum. אֶל præpoſitio eſt & radix, iod per epentheſin additum, canone 72 & 300. uau affixum pronomen, uide Canonem 79.

XLVIII. רַב magiſter: huius nominis tertia radicalis, uel ex canonibus 91 uel 117. petenda eſt, puta beth. Eſt enim רָבַב radix.

הַחֹבֵל qui gubernat nauem: he ponitur uice אֲשֶׁר canone 64. חֹבֵל participium eſt præſens primæ

coniugationis, ordinis primi, argumento eſt cholem & zerè, canone 188. redditur per præteritũ imperfectum, canone 174.

XLIX. וַיֹּאמֶר & dixit, יֹאמַר futurum eſt primæ coniugationis, ordinis tertij, canone 212. redditur per præteritum ob uau cõuerſiuum, cuius cauſa io d habet dages, canone 178. אָמַר radix eſt, ordinis tertij, canone 155.

L. לוֹ ei: datiuus eſt pronominis ſeparati הוּא ille, ex articulo ſeu datiui caſus nota lamed, Canone 137. & affixo pronomine uau, canone 78. conflatus, canone 149.

מַה quid: pronomen eſt intergatiuum, canone 148.

לְךָ tibi: & לָךְ datiuus eſt pronominis ſeparati.

אַתָּה tu: itidẽ ut in לוֹ ex lamed & caph affixo, canone 62. compo-

ſitus

ſitus, canone 149. lamed habet dages leue, quia ab initio dictionis, canone 41. Vbi obſerua præter literas בגד כפת de quibus canone 41. lamed quoq; interdum agnoſcere dages leue.

L I. נִרְדָּם ſomno ſepultè ſeu ſomnolentè, participium eſt coniugationis ſecundæ paſſiuæ, cuius formatiua eſt litera nun, canone 233. & ſolo cametz differt à præterito, canone 237. dages in daleth leue eſt, ob ſcheua quieſcens, quod antecedit, canone 41. רָדַם radix eſt, ordinis primi, canone 153. Participia uerò nominum gerunt uicem creberrimè, ex canone 174.

קוּם קְרָא אֶל ſuprà ſunt expoſita num. IIII. VIII. XI.

אֱלֹהֶיךָ Deum tuum: affixū pronomen, canone 62. iod nota plu-

ralis numeri maſculinorũ in con-ſtructione pro אֱלֹהֵיב iuxta canonem 129. reliqua ſuprà numero XXIII. אֵילֵי ab אֱלָה deriuari uult rabi Kimchi.

LII. יִתְעַשֵּׁת ſecum deliberet: futurum eſt ſeptimæ coniugationis, ordinis primi, iod futuri characteriſtica eſt, canone 217. thau formatiuum illius coniugationis, canone 292. ſic quoque ſignum eius eſt dages in ש. Formatur enim ſeptima coniugatio à tertia, manẽte huius indicio proprio dages punctulo, iuxta canonem 293. Radix eſt עָשַׁת Nam litera ש ſemper & thau in medio & fine ſæpiſſimè ad ſtirpem attinent, canone 53. ain uerò ſemper eſt radicale, ex canone eodem. Sunt autem ſeptimæ coniugationis uerba, reciprocæ coniugationis, canone 169.

הָאֱלֹהִים ipſe Deus: he à capite emphaticum eſt, habetq́ꝫ cametz, iuxta canonem 65. reliqua eſt ים ſyllaba, quæ terminatio eſt propria nominum pluralium maſculinorum, canone. 128. אלה radix. Nam tres illę literæ in meditullio poſſunt eſſe ſubſtantiales, Canone 53. quæ huc pertinent præterea, pete ex ſuperioribus, numero XXXVII.

LIII. לָנוּ nobis, uel propter nos: lamed poteſt eſſe datiui nota uel præpoſitionis, canone 55. 56. נוּ affixum eſt pronomen, canone 78. uel ſimpliciter dicẽdo לָנוּ pronomẽ eſt datiui caſus plurale pronominis.

אֲנִי ſeparati: compoſitum eſt, ל & נוּ canone 149.

LIIII. נֹאבֵד pereamus: futurũ eſt primæ coniugationis, ordinis

tertij,canone 214. nun futuri for-
matiuum eſt, canone 217. אֲבַר
radix eſt.

וַיֹּאמְרוּ & dixerunt.diſſidet ſo-
la pluralis numeri nota ו canone
78. וַיֹּאמֶר qui ſuprà habetur nu-
mero XLIX.

LV. רֵעֵהוּ proximum ſuum.
uerſio arguit הוּ affixum eſſe pro-
nomen,can.78.remanet רֵעַ quod
ſocium ſignificat,cuius tertia radi
calis, ex canone 91 & 116. peten-
da uenit.Eſt autem radix רָעָה

לְכוּ ite. Pluralis numeri nota ו
canone 181. differt à לֵךְ quod ſu-
prà num.IX. Eſt enim imperati-
uus pluralis uerbi יָלַךְ uel הָלַךְ,iu-
xta canonem 202.

LVI. וְנַפִּילָה atq; iaciamus. ו
copula eſt:uel potius coniunctio
cauſalis ſignificans,ut iuxta cano-
nem 74 & 310. נַפִּילָה futurum eſt
quintæ

quintæ coniugationis, ordinis ſe-
cundi, cum paragoge literæ he, canone 396. Futuri formatiuum eſt nun, canone 217. coniugationis autem quintæ eſt epentheſis literæ iod, canone 266. ſic quoqꝫ padſach ſub nun. In ea enim literę איתן futuri formatiuæ, exceptis paucis uerbis in prima coniugatione, padſach ſibi uendicant: & in reliquis cõiugationibus alijs inſigniuntur punctis, iuxta canonem 304. ordinis, indicium eſt dages in פּ, quod indicat defectum primæ radicalis nun, canone 93. Accenſentur enim ordini ſecundo, quæ primam radicalem nun agnoſcũt ca. 154. Radix ergo eſt נָפַל cecidit, ex quo neutrali uerbo, ex prima coniugatione in quintam traducto fit tranſitiuum, canone 167.

LVII. וְנֵדְעָה ut ſciamus, נֵדְעָה futurum

futurum eſt primæ coniugatio-
nis,ordinis tertij, cum paragogi-
co he,canone 218. futuri characte
riſtica eſt litera nun, canone 217.
ordinis tertij argumento eſt zerè
ſub nun illo: indicat enim deliqui
um ſeu interitum ſequentis primę
radicalis iod in ſignificatione acti
ua,iuxta canonem 94.155.213. Ra
dix eſt יָרַע

LVIII. בְּשֶׁלְּמִי ad uerbum
ſeu iuxta literæ expoſitionem ſo-
nat In quo cui,pro in quo. Nam
beth præpoſitio eſt,canone 57. שֶׁ
relatiuum eſt pronomen, & inſe-
rit ſequenti dages, canone 60. la-
med datiui caſus nota eſt, canone
55. מִי pronomen interrogatiuū
canone 148.

LIX. הָרָעָה hoc malum: he à
capite emphaſin deſignat,habetq́ꝫ
cametz,iuxta canonem 65. he fi-
nale

nale fœminini generis particulam refert, canone 67. media radicalis uau, ex canone 91 & 116. petenda eſt autem radix רוּעַ

LX. הַזּאת hoc he iterum emphaticum eſt, & inſerit dages ſequenti, iuxta Canonem 66. זאת pronomen ſeparatum fœminini; cuius maſculin. eſt זֶה hic, canone 148.

וַיָּטִלוּ & *iecerunt.* יָטִלוּ futurũ eſt quintæ coniugationis, ordinis ſecundi: Futuri formatiuum iod eſt, coniugationis indicium padſach eſt ſub iod, canone 297. Item chireck ſub ט in eo enim latet abſcondita epentheſis literæ iod formatiuæ cõiugationis quintæ, Canone 271. ordinis indicio eſt dages in ט quod indicat defectum nun primæ radicalis, ut expoſui in וְנִטִּילָה numer. LVI. plu-

ralem

ralem numerum format ו cano-
ne 217.

LXI. גּוֹרָלוֹת ſortes. וֹת propria terminatio nominum pluralium fœmininorum & paucorum maſculinorum, canone 134. alterum uau format nomen, canone 76. radix eſt גָּרַל

LXII. וַיִּפֹּל & cecidit. יִפֹּל futurum eſt primæ coniugationis, ordinis ſecundi, canone 213. iod futuri formatiuū eſt, canone 217. redditur per præteritum, ob uau conuerſiuū: cuius ratione iod dages recepit, canone 178. Coniugationis nota eſt cholem, ſub quo latet uau, poſt ſecūdam radicalem, canone 297. Nam in cholem non deſinunt aliarum cōiugationum futura. Ordinem repræſentat dages, indicans defectū primæ ſubſtantialis literæ nun, Canone 93. & 154.

& 154. Eſt enim radix נָפַל
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו, ſuprà explicata ſunt
numeris XLVII & XLIX.

LXIII. הַגִּידָה indica: imperatiuus eſt quintę coniugationis ordinis ſecundi cum paragoge he literę, canone 281. he à capite & iod formatiuæ ſunt literæ coniugationis quintæ, canone 265. dages in ג denotat iacturam primæ radicalis nun: quamobrem ordinem uerbi ſecundum indicat, iuxta canonem 91. 154. he per paragogen à fine acceſſit: radix eſt נגד

LXIIII. בַּאֲשֶׁר in quo: beth præpoſitio eſt, canone 57. habétque padſach, iuxta Canonem 85. אֲשֶׁר pronomen eſt relatiuum utriuſq; numeri & generis, can. 148 לְמִי cui: lamed datiui caſus nota, canone 55. מִי pronomē interrogatiuum, canone 148.

LXV. מְלַאכְתֶּךָ opus tuũ:uerſio arguit ךָ affixum pronomen eſſe, can. 62. eius cauſa he fœminini generis nota, nominis מְלָאכָה in thau conuerſiuum eſt, iuxta canonem 135. atq; etiam propria forma fœminini mutata, ex Canone 141. mem nomen uerbale procreat, canone 68. radix eſt לאך

LXVI. וּמֵאַיִן & ab unde, iuxta literalem expoſitionem ſonat: uau copula eſt, canone 74. gerítque punctum ſchureck, ex canone 82. mem uerò præpoſitio, & habet zere, iuxta Canonem 70. אַיִן interrogatiuum eſt loci & radix 304.

תָּבוֹא uenis: futurum eſt primæ cõiugationis, ordinis quarti, thau futuri formatiuum, Canone 217. ordinis indicium eſt uau media radicalis, canone 156.

בּוֹא radix, dages leue eſt, canone 41.

LXVII. אַרְצְךָ terra ſeu patria tua. ךָ affixum eſt, canone 62. mutat propriam nominis formã, quę eſt אֶרֶץ iuxta canonem 141.

אֵי interrogãdi eſt aduerbium, & ſubintelligitur.

מָקוֹם locus. 304. canone מִזֶּה ex hoc mem præpoſitio eſt conciſa, ex מִן iuxta canonem 70.

זֶה pronomen eſt ſeparatũ, can. 148. ac dicitur אֵי מִזֶּה pro מֵאֵיזֶה הַמָּקוֹם à quónam loco, ſeu מֵאֵיזֶה עַם à quónam populo.

עַם habet in plurali עַמִּים ubi dages deſignat defectum conſimilis literæ ei, cui infixum. radix ergo eſt עָמַם niſi euphoniæ cauſa ſit inditum.

אֲלֵיהֶם ad eos, הֶם affixum eſt, canone 71. iod epentheſis, cano. 72.

אֶל præpoſitio integra, Canone 299.

אַתָּה pronomen eſt ſeparatum, canone 148. dages euphonię gratia inſcribitur, canone 42.

LXVIII. עִבְרִי Hebræus: iod nomen gentile gignit, canon. 126. עֵבֶר radix.

אֲנֹכִי dicitur ab אֲנָה alia forma eademq́ꝫ ſignificatione אֲנִי ab אָנָה canone 145.

וְאֵת & ipſum: uau copula eſt, אֵת articuli ſeu accuſatiui caſus, uel emphaſeos eſt particula, can. 137.

LXIX. הַשָּׁמַיִם cœlorum: he nota genitiui caſus, & inſerit ſequenti dages, iuxta canonem 66. שָׁמַיִם pluralis numeri tantū eſt, quem format ים terminatio maſculinorum, canone 128. שָׁם radix ſecundum Dauid Kimchi. Verùm Rabi Schelemo aliã eius etymologiam

mologiam comminiſcitur, ſuper illud Geneſeos primo capite, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמָיִם ubi dictioni שָׁמַיִם hoc ſcholiũ addit hiſce ſuis uerbis שא מים שם מים אש ומים שערבן זה בזה ועשה מהם שמים quaſi dicat Suſtine aquas, uel ibi aquæ, uel ignis & aquæ, quę commiſcuerit inter ſe, & inde fecerit cœlos: perinde ac ſi dictio שָׁמַיִם compoſita ſit, uel ex uerbo נָשָׂא ſuſtinuit, & מַיִם uel ex aduerbio שָׁם ibi, & מַיִם uel ex nomine אֵשׁ quod ignẽ ſonat, & מַיִם. quę poſterior potiſſimùm etymologia & compoſitio ſeruit quidem opinioni Schelomonis: ſed ut lõgius eſt accerſita, atq; adeò cõtorta, ita & abſurda ac uaniſſima.

יָרֵא timeo: participium pręſens eſt coniugationis primæ, præterito ſimile, iuxta canon. 188. ordinis

ſeptimi,canone 159. redditur per indicatiui modi præſens tempus, ex canone 174.

עָשָׂה fecit:radix eſt,iuxta canonem 50.

LXXI. הַיַּבָּשָׁה aridam:he à capite emphaticũ eſt,inditq́ſ ſequenti dages,canone 65. He à fine fœminini generis nota eſt, canone 67. יָבֵשׁ radix, dages in ב forte eſt inditum euphoniæ cauſa, canone 42.

וַיִּירָא ſuprà num. XXXV.

LXXII. הָאֲנָשִׁים uiri:he emphaſin continet, habetq́ſ cametz, iuxta canonem 65. ים terminatio pluralium maſculinorum, iuxta canonem 128. אֱנָשׁ radix in ſingulari אֱנוֹשׁ dicitur, quæ forma ob pluralem numerum uariatur, iuxta canonem 139.

יִרְאָה timore. he fœmininum nomen

nomen, canone 67. conſtituit יָרֵא radix.

LXXIII. עָשִׂיתָ feciſti: præteritum eſt primę coniugationis ordinis quinti· תָ præteriti ſecundę perſonæ maſculini formatiua eſt ſyllaba, canone 181. Iod loco he tertiæ radicalis ponitur, Canone 94. radix עָשָׂה iuxta regulã tertiam tabulæ inquiſitionis radicũ.

יָדְעוּ nouerunt: præteritum eſt primæ coniugationis, ordinis tertij: redditur per pluſquàm perfectum, canone 173. ו nota pluralis numeri, canone 79. Radix eſt יָדַע

LXXIIII. בְּרֹחַ fugeret: participium præſens eſt, primæ coniugationis, canone 189. ſigna participij & primę coniugationis, ſunt cholem & zerè, canone 189. בָּרַח radix eſt. Redditur autem partici

pium per imperfectum coniuncti ui tempus, iuxta rationem quę habetur circa finem canonis 174.

הִגִּיד indicauerat: præteritum quintæ coniugationis, ordinis ſecundi, canone 269. formationem eius uide infrà numero XLIII. radix eſt נָגַד

לָהֶם ipſis: lamed, datiui caſus nota, canone 55. הֶם affixum pronomen, canone 71. componitur ex articulo & affixo, canone 149.

LXXV. נַעֲשֶׂה faciemus: futurum eſt primæ coniugationis, ordinis quinti: nun futuri characteriſtica habet padſach loco chirec, propter gutturalem, quæ habet catephpadſach, iuxta canonem 216. עָשָׂה radix eſt.

לָהּ ſuprà numero L.

LXXVI. וַיִּשְׁתֹּק ut quietum ſit: uau coniunctio cauſalis, cano-

ne

ne 74. יִשְׁתֹּק futurum primæ cõ iugationis, ordinis primi: iod futuri characteriſtica, canone 217. primæ coniugationis nota, canone 297. eſt cholem: radix eſt שָׁתַק & dages in thau eſt leue, ut in canone 41.

LXXVII. מֵעָלֵינוּ deſuper nobis. נוּ affixum pronomen, canone 78. Reliquorum examen eſt habitum ſuprà numero XLI.

LXXVIII. הוֹלֵךְ סֹעֵר utrunque participium præſens eſt, primę coniugationis, ordinis primi, canone 188. הָלַךְ & סָעַר radices eorum ſunt.

אֲלֵיהֶם ad eos. אֶל præpoſitio eſt, iod epentheſis, הֶם affixum, iuxta canonem 300.

LXXIX. שָׂאוּנִי tollite me: uerſio conuincit נִי affixum pronomen eſſe, canone 73. שְׂאוּ impe-

ratiuus eſt pluralis primæ coniugationis, ordinis ſeptimi, ca. 207. ה nota pluralis, can. 78. deſideratur nun: eſt enim radix נָשָׂא inueſtiganda, iuxta canonem 91.

LXXX. וְהֲטִילֻנִי & tollite me. נִי iterum affixum eſt, uau copula habet padſach, iuxta canonem 85. הֲטִילֻ pro הֲטִילוּ dicitur, ob affixum illud, nimirum quia creſcit ſyllaba à fine, ideo mutatur cametz ſub he in ſcheua compoſitũ iuxta canonem 180. ו nota pluralis numeri in kibutz mutatum, iuxta canonem 291. Eſt autem imperatiui modi, quintæ coniugationis ordinis quarti, uide ſuprà numer. XXXVIII.

מֵעֲלֵיכֶם ferè ut מֵעֲלֵיהֶם num. XLI. ſe habet, niſi quòd affixo כֶם quod habetur itidem, canone 71. differt.

יורע

יוֹדֵעַ ſcio:participium præſens primæ coniugationis, ordinis ter tij,à radice יָדַע uide canonem 189. redditur per indicatiui præſens tempus,iuxta canonem 174.

בְּשֶׁלִּי in quod mihi,pro in me: beth præpoſitio,canone 57. שֶׁ re latiuum eſt,& gaudet puncto ſægol & ſequēti obtrudit dages,canone 60.lamed articulus eſt datiui caſus,can.56. iod affixum, can. 73. ex quibus duobus conſuitur pronomen datiui caſus, cuius nominatiuus eſt אֲנִי ego, ut in canone 150.

LXXXII. וַיַּחְתְּרוּ & remigarunt. יַחְתְּרוּ futurū eſt primæ con iugationis,ordinis primi, iod futuri, uau ſchurec pluralis numeri formatiuæ ſunt literæ, canone 78.217. & radix eſt חָתַר dages in thau leue eſt,ob præcedens ſche-

ua quieſcens, iuxta Canonem 41. non legitur ſcheua, ex canone 39. Dages literę iod inditum ratione uau conuerſiui, canone 178. heth uerò ſcheua habet purũ, iuxta canonem 224.

LXXXIII. לְהָשִׁיב ad reducendum, ſcilicet nauim, ſeu ut appellerent: infinitiuus eſt quintæ coniugationis, ordinis quarti: lamed infinitiui, canone 176. & iod coniugationis quintæ, formatiuę ſunt literæ, canone 265. Radix eſt שׁוּב iuxta canonem 95. quæ in prima coniugatione, neutralis, in quinta tranſitiuæ eſt ſignificationis, iuxta canonem 167. exponitur infinitiuus per cõiunctiuum, iuxta canonem 76.

LXXXIIII. יָכְלוּ potuerunt: præteritum eſt primæ coniugationis, ordinis tertij, & formæ quar

tæ, iuxta canonem 179. à radice יְכוֹל quæ conſtat quatuor literis (uti fert opinio)radicalib. ו nota pluralis eſt,can.78. cholem loco ſcheua poſitũ propter accentum, canone 178.

וַיִּקְרְאוּ & clamauerunt, יִקְרְאוּ futurum eſt primæ cõiugationis, ordinis quinti:iod futuri formatiuum, canone 217. Vau ſchurec pluralem numerum format, canone 78. radix eſt קָרָא Dages literæ iod inſeritur,ratione uau conuerſiui,canone 178.

LXXXV. נֹאבֵדָה pereamus: futurum eſt primæ cõiugationis, ordinis tertij,canone 214. nun futuri formatiuum,canone 217. he per paragogen adiectum eſt, canone 218. אָבַד radix eſt.

הָאִישׁ uiri:he genitiui caſus nota,ut & in הַזֶּה uerùm hoc proxi-

mæ

mæ literæ inſerit dages: illud uerò dages id quod gutturalis non admittit, ſubijcit & adglutinat puncto padſach, ut inde fiat cametz, iuxta canonem 65.

LXXXVI. תִּתֵּן des: futurum eſt primæ coniugationis, ordinis ſecundi, canone 213. thau primum futuri formatiuum eſt, cano. 217. neq; impreſſum eſt dages leue, iuxta canonem 41. Dages in altero thau forte eſt, & indicat intercidiſſe nun, primam radicalem, ex canone 93. Eſt enim radix נָתַן

נָקִיא innocentem: radix eius eſt נָקָה innocens fuit.

אַתָּה tu: pronomen eſt ſeparatum, canone 145. dages adhibitum forte, ornatus gratia, iuxta canonem 42.

בַּאֲשֶׁר ſecundum quod, pro quemadmodum: aduerbium ſimili-

militudinis caph ualet, Canone 61, habet padſach loco ſcheua, iuxta canonem 85. אֲשֶׁר relatiuum eſt, canone 148.

LXXXVII. חָפַצְתָּ uoluiſti: præteritum eſt primæ coniugationis, ordinis primi, cano. 179. תָ ſecundæ perſonæ præteriti formatiuū eſt, canone 181. חָפֵץ radix.

עָשִׂיתָ feciſti: huius cenſuram egimus grammaticam ſuprà in numero LXXIII.

LXXXVIII. וַיִּשְׂאוּ & acceperunt: uau à capite copula eſt, & ſimul conuertit futurum in præteritum, ut ex padſach & dages colligitur, iuxta canonem 178. יִשְׂאוּ futurum pluralis eſt primæ coniugationis, ordinis ſeptimi: iod futuri, ו pluralis numeri indicio ſunt: relinquūtur tantùm duæ ſubſtantiales, prima, iuxta Canon. 91. eſt inueſti-

inueſtiganda, quæ eſt nun, cuius iactura & interitus per dages repræſentandus quidem fuerat: & ſecunda, radicis שׁ ſed interdum id prætermittitur, iuxta cano. 213. radix eſt נָשָׂא

וַיַּטְּלֻהוּ & deiecerunt eum. uerſio innuit הוּ affixum eſſe pronomen, canone 146. uau à capite copulam quę ſimul reddat futurum per præteritum, ob punctum pad ſach, iuxta canonē 178. יָטִּל pro יְטִילֵהוּ dicitur, propter affixum, nēpe quia dictio à fine creſcit ſyllaba, ideo regulariter mutatur cametz ſub prima dictionis in ſcheua, & uau ſchurec in kibutz conuertitur, iuxta canones 180 & 227. Eſt autem יָטִּל futurum quintæ coniugationis pluralis numeri, ordinis quarti. Futuri formatiuum eſt iod, cōiugationis indicium eſt chirec

chirec, ſub quo latet abſcondita epentheſis literæ iod, formatiuæ coniugationis quintæ, iuxta can. 267. pluralis numeri nota eſt kibutz,quod uicem gerit pro more ſuo uau ſchurec,can.291.radix eſt טול uide eadem de re num.LXXX.

XC. וַיַּעַמוֹד & conſtitit. futurum eſt יַעֲמוֹד primæ coniugationis,ordinis primi:futuri formatiuum eſt iod:redditur per præteritum,ob uau conuerſiuum,cuius gratia iod habet dages,iuxta can. 178.coniugationis primæ:indiciũ eſt cholem, tabula can.297 comprehenſa:radix eſt עָמַד

XCI. מִזַּעְפּוֹ ab æſtu ſuo:uerſio arguit mem prępoſitionē eſſe, quæ ſequenti inſerit dages, ca.70. uau cholem affixum pronomen, can.78. זַעַף radix eſt pe,dages habet, cui uel ſubeſt myſterium, ſi

dijs

dijs placet,uel error imperiti correctoris in typographia.

וַיִּזְבְּחוּ & ſacrificarũt. יִזְבְּחוּ futurum eſt primæ coniugationis, ordinis primi:radix eſt זָבַח Excuſſa ſunt cætera, numero XXXV.

לַיהוָה Domino:lamed datiui caſus nota,cano. 55. habet padſach, iuxta canonem 86.

וַיִּדְּרוּ & uouerunt. יִדְּרוּ futurũ eſt primæ coniugationis, ordinis ſecundi: iod futuri characteriſtica eſt: redditur per præteritum, ob uau conuerſiuum, cano. 178. uau ſchurec nota pluralis numeri, canone 78. dages in daleth repræſentat occaſum primæ radicalis adeoq; ordinem ſecundum: radix eſt, נָדַר uouit, canone 93. à quo נֶדֶר uotum, quod hanc ſuam formam abijcit in plurali, iuxta canonem 139. & habet נְדָרִים uota.

Caput

Caput I.I.

XCII. וַיְמַן & præparauit, יְמַן futurum eſt defectiuũ tertiæ coniugationis ordinis quinti, canone 257. iod futuri characteriſtica, redditur per præteritum, ob uau cõuerſiuũ, canone 178. reliquæ ſunt tantùm duæ radicales, tertia (iuxta canonem 91) inquirenda, quæ eſt he. Eſt enim radix מַנָּה nota coniugationis tertiæ, eſt ſcheua ſub iod. nam in alijs coniugationibus literæ futuri formatiuæ אית״ן aliter punctantur, canone 261. niſi fortè ſcheua recipiãt loco cametz propter affixum, ut monſtraui ſuprà numero LXXXIX. & ijs locis, quæ ibi citantur.

דַּג & דָּגָה piſcem ſignificant, in plurali דָּגִים piſces. Radix eſt דָּגָה uel potius binarum literarum דָּג

XCIII. לִבְלֹעַ ad deuorandũ.

Infinitiuus eſt primæ coniugatio-
nis, ordinis primi: infinitiui for-
matiua eſt lamed, canone 176. pri
mæ coniugationis, indicium cho-
lem, canone 297. radix eſt בלע

ויחי ſuprà initio, num. 1. expli-
caui.

במעי in uiſceribus: beth prępo
ſitio eſt, canone 57. habet chirec,
iuxta canonem 129. pro מעים à
ſingulari מעי cuius radix peten-
da eſt, ex canone 111. quæ eſt מעה

XCIIII. שלשה tribus: he no-
ta eſt maſculina, contra naturam
& morem aliorum nominum, iux
ta canonem 126 & 144. שלש ra-
dix eſt.

ימים pluralis numeri maſculi-
ni generis nomen eſt, cuius forma
tiua ים terminatio, iuxta Cano-
nem 128. יום uerò ſingulare eſt &
radix.

לילות

לֵילוֹת pluralis numeri,fœminini generis nomẽ eſt,quod format וֹת terminatio,canone 134. radix eius & ſingulare exiſtit לַיִל

XCV. וַיִּתְפַּלֵּל & orauit: יִתְפַּלֵּל futurum eſt ſeptimæ coniugationis,ordinis ſexti. Futuri formatiuum eſt iod,redditur per præteritum ob uau conuerſiuum, canone 178. coniugationis ſeptimæ: characteriſtica eſt thau,cano. 293. ordinis indicium eſt geminatio ſecundę radicalis lamed,iuxta canonem 158. dages in פ leue eſt,canone 41. dages in lamed forte eſt,canone 42. radix eſt פָּלַל

XCVI. קָרָאתִי clamaui:præteritum eſt primæ cõiugationis, ordinis quinti, תִי primæ perſonæ præteriti formatiuum eſt,canone 181. קָרָא radix.

מִצָּרָה ex afflictione: mem præ-

poſitio eſt,& inſerit ſequenti dageſ, iuxta canonem 70. He nota fœminini generis,canone 67.quę deſideratur radicalis, 91 & 115. canone inueſtiganda eſt,cuiuſmodi exiſtit צוּר obſedit.

לִי ſuprà numero LXXXI. explicatum.

XCVII. וַיַּעֲנֵנִי & reſpondit mihi.נִי affixum pronomen eſt, canone 73.uau copula eſt,& conuertit futurum in præteritum, iuxta canonem 178. יַעַן futurũ eſt defectiuum primę cõiugationis, ordinis quinti: iod futuri formatiuum. Aboletur autem he tertia radicalis cùm multas alias ob cauſas, tum etiam creberrimè propter affixa,canone 230. Radix eſt עָנָה Præterea iod padſach habet, iuxta regulam canonis 86.

XCVIII. שְׁאוֹל inferni:uau nomen

nomen formale efficit, canone 75. radix שָׁאַל

שִׁוַּעְתִּי uociferatus ſum. תִּי prę teriti primam perſonã procreat, canone 81. dages in nau forte eſt, & indicium coniugationis tertię, canone 244. שִׁוַּע radix eſt, quæ ſimpliciter clamauit ſignificat, ut in coniugatione tertia, uehementius clamauit ſeu clamitauit, iuxta canonem 165.

שָׁמַעְתָּ audiuiſti: thau ſecundã perſonã præteriti format, canone 81. dages leue eſt, ob ſcheua quieſcens quod præcedit, canone 41. שָׁמַע radix eſt.

קוֹלִי uocem meam: iod affixum, canone 73. קוֹל radix.

XCIX. וַתַּשְׁלִיכֵנִי & deieciſti me. נִי affixum eſt, canone 73. uau copula, & conuertit futurum in præteritum, iuxta canonem 178.

הַשְׁלִיךְ futurum eſt quintæ cõiugationis, ordinis primi. Notæ coniugationis ſunt iod epentheſis, canone 72.265. & padſach ſub thau, can. 26. Nam in alijs coniugationibus aliter futuri characteriſticę punctantur literę: radix eſt שָׁלַךְ cuius uſus exiſtit tantùm in quinta coniugatione, & eius paſſiua ſub primæ uel ſecundæ coniugationis ſignificatione, iuxta canonem 170.

c. מְצוּלָה in profundũ: præpoſitio ſubintelligitur, mem nomen uerbale efficit, canone 68 & 102. he fœminini genus repræſentat, canone 67. radix eſt צול

בִּלְבַב in cor: beth prępoſitio eſt, habet chirec loco ſcheua, iuxta canonem 83. לְבַב radix.

יַמִּים nomen plurale maſculinum format ים terminatio, canone 128.

ne 128. יַם eius eſt ſingulare & radix: dages ornatus gratia uidetur eſſe inſitum, ſeu εὐφωνίας, can. 42.

CI. יְסֹבְבֵנִי circundedit me: נִי affixum eſt, canone 73. יְסֹבֵב futurum eſt tertiæ coniugationis, cuius indicio eſt iod cum ſcheua, iuxta canonem 297. & eſt ordinis ſexti, ob geminationẽ beth ſecundæ radicalis, iuxta canonem 158. formationem eius uide canone 241. Redditur autem futurũ per præteritum, iuxta canonem 178.

כָּל nomẽ eſt omnis generis, utriuſq; numeri à radice כָּלַל comprehendit.

CII. מִשְׁבָּרֶיךָ fluctus tui: ךָ affixum pronomen, canone 62. iod nota nominum pluralium maſculinorum in affixione, canone 129. mem nomen uerbale gignit; canone 102. שָׁבַר radix eſt.

וְגַלֶּיךָ & undę tuæ, uau copula eſt, canone 74. ךָ & iod iam expoſui: dages innuit defectum cōſimilis literæ cui infixum eſt, ex canone 92. Eſt ergo radix גָּלַל

עָבָרוּ tranſiuerant: præteritum eſt primæ coniugationis, ordinis primi: redditur per pluſquàm perfectum, canone 173. וּ pluralem eius numerum conſtituit, canone 78. habetq́ beth cametz uice ſcheua propter accentum, iuxta canonem 179. radix eſt עָבַר

CIII. וַאֲנִי ſed ego: uau hoc loco coniunctio eſſe poteſt continuatiua, ſeu potius aduerſatiua, iuxta canonem 74. habetq́ padſach, iuxta canonē 85. אֲנִי ab אָנָה deriuatur, iuxta canonem 111.

אָמַרְתִּי dixi. תִּי primam perſonam præteriti primæ coniugationis, ordinis tertij conſtituit, ex canone

none 181. אָמַר radix eſt.

נִגְרַשְׁתִּי reiectus ſum: præteritum eſt ſecundæ coniugationis, ordinis primi: nun formatiuum coniugationis ſecundæ, canone 233. גָּרַשׁ radix eſt.

מִנֶּגֶד à coram, ad uerbū ſonat. mem enim præpoſitio eſt conciſa ex מִן ſequentiq́ inſerit dages, iuxta canonem 70. נֶגֶד coram ſignificat, à נגד radice inuſitata.

CIIII. עֵינֶיךָ oculis tuis. ךָ affixum eſt, iod nota dualis numeri in conſtructione, iuxta canonem 62 & 130.

עַיִן in ſingulari, oculum ſignificat: & radix eſt, in duali עֵינַיִם ob affixum עֵינֵי iuxta canonem 130.

אוֹסִיף addam: futurū eſt quintæ coniugationis, ordinis tertij, futuri formatiua eſt aleph, can. 217. coniugationis autem eſt iod epen

theſis, iuxta canonem 265. Vau ui cem gerit primæ radicalis iod: uide formationem eius, canone 270. radix eſt יָכַח ex canone 94.

CV. לְהַבִּיט ad uidendum: infinitiuus eſt quintæ coniugationis, ordinis ſecundi: lamed infinitiui formatiuum eſt, can. 176. coniugationis autem iod epentheſis eſt & he, canone 265. ordinis indicium exhibet dages, quod indicat defectum primæ radicis nun literæ. Eſt enim נָבַט radix, iuxta canonem 93 uel 95. הֵיכָל ab הכל deducitur, ex canone 119.

CVI. קָדְשְׁךָ ſanctitatis tuæ: ךָ affixum propter hoc uariatur propria nominis forma, quę eſt קוֹדֶשׁ iuxta canonem 141.

אֲפָפוּנִי circundederũt me: נִי affixum eſt, canone 73. אֲפָפוּ pro אָפְפוּ dicitur propter affixum, mutato cametz

cametz ſub aleph in ſcheua compoſitum cum padſach, iuxta canonem 180. Eſt autem præteritū primæ coniugationis, ordinis ſexti. Vau ſchurec pluralem numerum format, canone 78. ordinem repreſentat geminum פפ, iuxta canonem 158. uide etiam can. 182.

CVII. מַיִם aquæ:pluralis numeri tantùm,à מַי uel מַיִם deſideratur iod ſyllabæ ים iuxta can.133.

תְּהוֹם abyſſus: uau nomen format,canone 75. תָּהַם radix.

סוּף eademforma uerbum eſt & nomen, & ſignificat inter cætera finiuit,carectum.

חָבוּשׁ implicitum. ו participiū efficit preteritum prime coniugationis, canone 195. ordinis primi. חָבַשׁ radix eſt..

CVIII. לְרֹאשִׁי capiti meo: lamed datiui caſus nota eſt, canone

55.iod

55. iod affixum pronomen, canone 73. ראשׁ radix eſt.

לְקִצְבֵי ad fiſſuras: lamed præpoſitio eſt, canone 55. Iod nota eſt pluralis numeri, nominis maſculini in conſtructione, canone 129. קֶצֶב radix, quæ excidit, ſignificat: unde קֶצֶב inciſio, in plurali קְצָבִים in ſyntaxi קִצְבֵי mutat autem pluralis numerus & cōſtructio propriam nominum formam, iuxta canonem 139 & 142.

CIX. הָרִים montium, ים format pluralem numerum maſculinorum, canone 128. הָרַר radix eſt, ex canone 51.

יָרַדְתִּי deſcenderam. תי primam perſonam præteriti format, canone 181. ordinis tertij, argumento eſt iod prima radicalis, iuxta canonem 155. Eſt ergo יָרַד radix.

הָאָרֶץ terra: he emphaticum eſt, ſeu

ſeu genitiui caſus particula, habét que cametz, iuxta canonem 65. אָרֶץ terra, mutatur ſægol ſub א in cametz propter accentum, iuxta canonem 143.

בְּרִיחֶיהָ uectes: cuius he affixũ eſt, can. 67. mediũ iod format nomen uerbale, can. 119. iod circa finẽ pluralis numeri effingit, ca. 129. radix eſt בָּרַח fugit: à qua בְּרִיחַ uectis.

בַּעֲדִי circum me: quaſi ex præpoſitione beth & עוֹד uel עַד cõpoſitum eſſe uidetur, ut ſignificet in uſq;, uel in adhuc me, ſi ita nòbis liceat loqui.

לְעוֹלָם in perpetuum: lamed à capite præpoſitio eſt, canone 55. ו nomen uerbale format, canone 76. עָלַם radix eſt, canone 119.

CX. וַתַּעַל & reduxiſti. תַּעַל futurum eſt quintæ coniugationis, ordinis quinti defectiuum, cano-

ne

ne 288. thau futuri characteriſtica eſt, redditur per præteritum, ob uau conuerſiuum, cuius gratia ת habet dages, iuxta canonem 178. deficit he tertia radicalis, qua de cauſa eſt ordinis quinti, uide ca. 157. radix eſt עָלָה, quod in prima cõiugatione neutrũ eſt, & ſignificat audit, in quinta uerò tranſitiuum euadit, iuxta canonem 167.

CXI. מִשַּׁחַת ab interitu: mem præpoſitio eſt, inſeritq; ſequenti dages, iuxta ca. 70. שַׁחַת nomẽ eſt deductũ à primitiuo uerbo שׁוּחַ quod eſt inclinare, quare thau nomen efficit uerbale, iuxta can. 81.

חַיָּי uitam meam: poſterius iod affixũ eſt pluralis, iuxta canonem 73. & abolet iod ſyllabæ ים formatiuæ nominum pluralium maſculinorum, ne duo iod conueniant, iuxta can. 131. pro חַיִּים שֶׁלִּי da

ges

ges forte ornatus cauſa, adhibeť iuxta canonem 42. Sic quoq; dicitur אֱלֹהַי pro שֶׁלִּי אֱלֹהִים ubi itidem plurale iod integrā ſyllabam ים delet penitus.

CXII. בְּהִתְעַטֵּף cum mœrore afficeretur: infinitiuus eſt ſeptimę coniugationis, ordinis primi, infinitiui formatiua eſt beth, can. 176: הִתְ ſyllaba characteriſtica cōiugationis ſeptimæ, can. 293. eiuſdem quoq; indicium eſt dages, ut ibidem habetur. Radix eſt עָטַף operuit.

עָלַי contra me, iod affixum עַל præpoſitio ab עָלָה

נַפְשִׁי anima mea: iod affixum mutat propriam formam radicis נֶפֶשׁ iuxta canonem 141.

CXIII. זָכַרְתִּי recordatus ſum: præteritū eſt primæ perſonæ, cuius formatiua eſt ſyllaba תִּי primæ coniuga-

coniugationis,ordinis primi: radix eſt יָבַר

וַתָּבוֹא & peruenit: uau copula eſt,& conuertit futurū,cuius characteriſtica eſt thau litera, in præteritum, iuxta canonem 178. בוֹא radix eſt primæ coniugationis,ordinis quarti.

אֵלֶיךָ ad te, אֶל præpoſitio eſt, iod epentheſis, ךָ affixum,iuxta canonem 300.

CXIIII. תְּפִלָּתִי oratio mea: iod affixum pronomen, canone 73. eius cauſa ſucceſſit thau in locum he notæ fœminini generis, nominis תְּפִלָּה iuxta canonem 135. thau ab initio nomen uerbale efficit,canone 102. dages ei inditum leue eſt,ex canone 41. reſidēt tantùm duæ radicales, tertiæ & quidem conſimilis,cui infixū eſt: defectum indicat alterum dages, iuxta ca-

ta Canonem 92. Eſt enim radix פָּלַל

CXV. מְשַׁמְּרִים gnauiter obſeruantes: participium præſens, pluralis eſt tertiæ coniugationis, ordinis primi. Formatiuum participij illius & coniugationis, eſt מְ cum ſubiecto ſcheua, iuxta canonem 25. Altera nota coniugationis tertiæ eſt dages, iuxta canonem 244. pluralis numeri: nota eſt ים terminatio, canone 128. radix eſt שָׁמַר. in interpretatione eius adieci aduerbium gnauiter, ut Lectorem energiæ uerborum tertiæ cōiugationis admonerem, uide canonem 165.

חַבְלֵי funes: iod pluralem numerum nominū maſculinorum format in conſtructione, canone 129. radix eſt, & ſingulare illius חֶבֶל Mutatur hæc forma ob pluralem

numerum, ſeu potius conſtructi-
onem, canon. 139 & 142.

CXVI. שָׁוְא uanitatis: à radi
ce שָׁוָה deſcendit, quod ſignificat
æquauit.

חַסְדָּם beneficentiam ſuam: ם af-
fixum eſt pronomen, canone 71.
mutat propriam radicis formam
quæ eſt חֶסֶד iuxta canonem 141.
יַעַזְבוּ derelinquēt, futurū eſt pri
mæ coniugationis, ordinis primi,
ו nota pluralis numeri, iod futuri
characteriſtica litera, habet pad-
ſach, iuxta canonem 85. ſecunda
radicis habet cholem loco ſche-
ua, iuxta canonem 221. Radix eſt
עָזַב

CXVII. תּוֹדָה confeſſionis,
laudis ſeu gratulationis: thau no-
men format uerbale, canone 102.
uau præcedente ſeruili, ſæpe loco
iod primæ radicalis ponitur, cano
ne

ne 94 & 106. radix ergo eſt יָרַח

אֶזְבְּחָה ſacrificabo: futurum eſt primæ coniugationis, ordinis primi, cui he à calce per paragogē eſt adiectum, canone 218. aleph futuri primæ perſonę formatiuum, canone 217. זָבַח radix eſt.

לָךְ ſuprà expoſui numero L.

נָדַרְתִּי noui: præteriti primæ perſonæ formatiua eſt ſyllaba תִּי canone 181. primæ coniugationis ordinis primi: radix eſt נָדַר

אֲשַׁלֵּמָה perſoluam: futurū eſt primi ordinis, coniugationis tertiæ, cum paragogico he, iuxta canonem 260. dages, coniugationis index eſt, canone 244. aleph futuri formatiuum eſt, canone 217. radix eſt שָׁלַם

CXVIII. יְשׁוּעָתָה ſalus: uau ſchurec format nomen uerbale, canone 76. he fœminini generis

nota eſt, canone 67. Thau κατ' ἐπένθεσιν ἢ κατ' ἐπίβασιν, eſt inſertum, qua literæ thau adiectione, uis ſignificationis nominis יְשׁוּעָה ma gis intẽditur, excitaturq́ animus etiam ad intelligendã illam, quam non exprimit uniuerſam, tam huius quàm futuri ſeculi, tum corporis, tum animæ ſalutem, uide canonem 124.

CXIX. לַיהוָה Domini: lamed nota eſt genitiui poſſeſsiui, canone 55. & habet padſach loco ſcheua, iuxta canonem 86.

לַדָּג ipſi piſci: lamed datiui caſus articulum refert, habetq́ padſach, & ſequenti ingerit dages, iuxta canonem 87. pro לְהַדָּג

וַיָּקֵא & euomuit: יָקֵא futurum eſt quintæ coniugationis, ordinis quarti, à radice קוֹא redditur per prꝫteritum ob uau conuerſiuum,

canone

canone 178. deſinit in zerè, iuxta canonem 286.

Caput III.

CXX. שֵׁנִית à radice שָׁנָה deriuatur, quæ repetijt uel mutauit ſignificat, iuxta canonem 126.

הַקְּרִיאָה prædicationem: he à capite emphaſin denotat, quod colligitur ex ſubiecto proprio ſuo puncto padſach, & ſuccedente dages, iuxta canonem 65. he à calce fœmin. genus repræſentat, canone 67. iod nomen fingit uerbale, canone 119. radix eſt קָרָא

CXXI. דֹּבֵר loquor: participium preſens, primę coniugationis ordinis primi, iuxta canonem 188. redditur per indicatiui tempus præſens, iuxta canonem 174.

אֵלֶיךָ numero CXIII. eſt explicatum.

וַיָּקָם ſuprà nu. XVII. expoſui.

וַיֵּלֶךְ & abijt: יֵלֵךְ futurum eſt primę coniug. ordinis tertij: redditur per præteritū, ob uau conuerſiuum (ut ſuprà pluribus explicaui numer. XXIII. וַיֵּרֶד) zerè uox magna arguit defectum ſequentis literæ iod primæ radicalis, ſub iod futuri formatiuo. Eſt enim radix יָלַךְ aut ſi mauis הלך uide canonem 94.213.

CXXII. כִּדְבַר ſecundum uerbum: כ ſimilitudinis aduerbio æquipollet, canone 61. reliqua ſuprà expoſui, numero II.

הָיְתָה fuit: præteritum eſt primę coniugationis, ordinis quinti, fœmininum: he in fine fœminini generis argumento eſt, canone 181, ת in locum he tertię radicalis ſucceſſit, iuxta canonē 185. radix eſt הָיָה

לֵאלֹהִים Deo: lamed datiui caſus nota habet zerè, & excludit chateph-

chatephſægol ſub aleph, iuxta canonem 86.

בְּמַהֲלַךְ itinere: מַ nomen gignit uerbale, radix eſt הָלַךְ

שְׁלֹשֶׁת trium: thau uicem obtinet he literę, propter conſtructionem nominis ſequentis, iuxta canonem 144. conſtruitur autē numerale nomini plurali, iuxta canonem iam dictum.

יָמִים ſuprà quære nu. XCIIII. CXXIII. וַיָּחֶל & cœpit. יָחֵל futurum eſt quintæ cōiugationis, ordinis ſexti, uide canonem 298. redditur per præteritum ob uau conuerſiuum, iuxta canonem 178. radix eſt חָלַל

לָבוֹא ire: infinitiuus eſt primæ coniugationis, ordinis quarti, uerbi primogenij בּוֹא uide can. 199.

בָּעִיר in ciuitatē: beth loco pro prij ſui pūcti, quod eſt ſcheua (ut

dixi, canone 82) habet cametz, iuxta canonem 87.

אַרְבָּעִים quadraginta: ים terminatio eſt nominum pluralium maſculinorũ, canone 144. aleph nomen interdum format, canone 101. radix eſt רָבַע Iungitur autem nomen numerale in plurali numero nomini ſubſtantiuo ſingulari, iuxta canonem 144.

נֶהְפָּכֶת ſubuerſa, ſcilicet erit. participium eſt fœminini, ſecundę cõiugationis, ordinis primi: nun formatiua eſt litera coniugationis ſecundæ, canone 233. thau fœminini generis indicio eſt, canone 191. cametz loco eſt ſægol puncti, propter accentũ, iuxta canonem 143. Radix eſt הָפַךְ euertit: he uerò habet ſcheua purum, iuxta canonem 235.

CXXV. וַיַּאֲמִינוּ & crediderunt:

runt: יַאֲמִינוּ futurum eſt quintæ cōiugationis ordinis tertij; & redditur per præteritum, ob uau conuerſiuum, cuius gratia iod futuri formatiuũ habet dages, iuxta canonem 178. coniugationis quintæ indicium eſt iod litera, canone 265. pluralis numeri autem ſignũ eſt uau ſchurec, canone 78. Radix eſt אָמַן

אַנְשֵׁי uiri: iod nota eſt pluralis numeri in conſtructione, iuxta canonem 129. pro אֲנָשִׁים quod ſuprà explicaui numero LXXII.

בֵּאלֹהִים in Deum: beth habet zerè, iuxta canonem 86.

וַיִּקְרְאוּ ſuprà numero XLIIII.

צוֹם ieiunium: à צוּם primitiuo quod ieiunauit ſignificat.

CXXVI. וַיִּלְבְּשׁוּ & induerũt: יִלְבְּשׁוּ futurum eſt primæ coniugationis, ordinis primi, à radice

לָבַשׁ induit: dages in beth leue eſt, quia in medio dictionis ipſum an tecedit ſcheua quieſcens, iuxta canonē 41. Dages in iod futuri formatiuo forte eſt, & infigitur ratione uau conuerſiui, iuxta Canonem 178.

שַׂקִּים ſaccos. יִם ſyllaba formatiua eſt nominum pluralium maſculinorum, canone 128. Dages in coph indicat defectum conſimilis ei literæ, cui inditum 92. Eſt enim radix שָׂקַק uel ornatus, & euphoniæ gratia eſt appoſitum, ut radix ſit שׂק canone 42.

CXXVII. מִגְּדוֹלָם à maiori ipſorū: mem initio dictionis præpoſitio eſt conciſa, & inſerit ſequē ti dages, quod oſtendit iacturam literę nun, quæ requiritur ad integritatem præpoſitionis, quæ eſt מִן iuxta canonem 70. mem à fine affixum

affixum,pronomẽ eſt pluralis numeri,iuxta canonem 71.& cõuertit cametz ſub gimel in ſcheua,iuxta canonẽm 141 & 180. uau nomen effingit uerbale, canone 76. Radix eſt גָּרַל

CXXVIII. קְטַנָּם paruũ ipſorum: iterum mem affixum eſt, & mutat propriam nominis formã, quæ eſt קָטֹן ob prædictas cauſas,origo eſt eius קָטָן

וַיַּגַּע & peruenit. יַגַּע futurum eſt primæ coniugationis, ordinis ſecundi:redditur per præteritum ob uau conuerſiuum,cuius ratione iod futuri formatiuum oneratur punctulo dages,iuxta ca. 178. Dages in ג deſignat deeſſe nun literam,primam radicalẽ iuxta can. 93. deſinit in padſach, quia neutralis eſt ſignificationis,& ain tertiã radicalem agnoſcit, canone 220.

CXXIX.

CXXIX. מִכִּסְאוֹ de ſolio ſuo: mem præpoſitio, uau affixum eſt: כִּסֵּא ſolium ſignificat, & eſt radix.

וַיַּעֲבֵר & depoſuit, יַעֲבֵר futurum eſt quintæ coniugationis, ordinis primi: redditur per præteritum ob uau conuerſiuum, cuius cauſa iod futuri formatiuum habet dages (ut iam ſępiſſimè admonui) zerè ſub beth coniugationis indiciũ eſt, & poni ſolet uice chirec & iod, ut annotaui cano. 286. עָבַר id eſt tranſiuit, radix eſt.

אַדַּרְתּוֹ pallium ſuum: וֹ affixum eſt pronomen, canone 78. atque thau nomen uerbale efficit, canone 80. radix eſt אֶדֶר dages in daleth forte, eſt ornatus et euphonię cauſa adhibitum. Dages enim in thau leue exiſtit, ob ſcheua quieſcens, quod præcedit: can. 41. 42.

CXXXI. מֵעָלָיו à ſe: מ præpoſi-

poſitio eſt, & habet zere, quod denotat defectum nun literæ ſequentis, iuxta canonem 70. עַל itidem eſt præpoſitio, ſed integra, ab עָלָה radice deducta, iod κατ' ἐπένθεσιν eſt inſertum, canone 72. uau autem affixum pronomen, canone 78. ſuprà quoq; excuſſum eſt, numero XLI.

CXXXII. וַיְכַס & operuit ſe: יְכַס futurum eſt defectiuum tertiæ coniugationis, ordinis quinti, canone 257. redditur per præteritum ob uau conuerſiuum quod non inſerit ſequenti dages, quia ſcheuata, iuxta can. 178. defecit he tertia ſubſtãtialis. Eſt enim radix כָּסָה coniugationis tertiæ, indicio eſt ſcheua ſub iod, iuxta cano. 261.

וַיֵּשֶׁב planè eodem ſe modo habet, quo וַיֵּרֶד quod ſuprà numero XX. expoſui.

CXXXIII.

CXXXXIII. תָּאמַר ipſo pulꝰuere:he emphaſin & pondus,maioremq́ꝫ ſignificandi uim & uirtutem conciliat dictioni, & gaudet puncto cametz ante gutturalem, iuxta canonem 65.

וַיַּזְעֵק & proclamare fecit. יַזְעֵק futurum eſt quintę cōiugationis, ordinis primi, futuri formatiua eſt iod, & recipit dages ob uau cō uerſiuum,iuxta canonē 178. coniugationis indicium eſt padſach, canone 297. Nam niſi paucis exceptis uerbis in coniugatione prima,iuxta canonem 216. literæ futuri characteriſticæ איתן tātùm in coniugatione quinta padſach ſibi uendicant,iuxta canonem 261. Alterum coniugationis ſignum eſt zerè, quod uicem gerit punctuli chirec & iod (ut monui can. 286) Radix eſt זָעַק quę prima hac ſua origine,

origine, in coniugatione prima ſignificat clamauit, & quaſi præconis uitæ conuocauit: traducta uerò in quintam coniugationem ualet, fecit clamare, autorem ſe præſtitit, alij ad conuocandũ per præconem, uel ipſum præconem impulit ad congregandum clamore ſuo cœtum populi, ut expoſui canone 167.

CXXXIIII. וַיֹּאמֶר ſuprà numero XLIX. excuſſum.

מִטַּעַם ex ſententia ſeu decreto, mem præpoſitio inſerit ſequenti dages, iuxta canonem 70. טָעַם radix ſignificat guſtauit.

הַמֶּלֶךְ regis: he genitiuũ caſum fingit, & ut mem illud obtrudit proximæ dages, ſed diuerſa ratione: nam illud dages defectum literæ nun integræ præpoſitionis מִן indicat, canone 70. hoc uerò

ſaltem

ſaltem repræſentat uim & põdus quoddam in ſignificando literæ ſeruilis he, ut dixi canone 64. מָלַךְ id eſt, regnauit, origo uerbi eſt.

וּגְדוֹלָיו & magnatum eius: uau copula habet ſchurec, iuxta canonem 73. uau in calce affixum eſt, cano. 78. iod pluralis numeri nota exiſtit nominum maſculinorũ in affixione, canone 129. ob quam tum ſingularis, tum pluralis nominis forma, quæ eſt גָּדוֹל magnus, גְּדוֹלִים magni, uariatur: iuxta canones 139. 141.

לֵאמֹר ſuprà habes num. VII. CXXXVI. הָאָדָם ipſe homo: he ut in ſequentib. tribus nominibus emphaſin denotat, & habet cametz ante gutturalem uel padſach, ſi ſequens litera capax ſit punctuli dages, iuxta canonem 65.

בְּהֵמָה à בָּהַם deſcendit.

בָּקַר à בִּקֵּר deſcendit.

צֹאן uerò deduci uolunt à צאן quaſi ſcribatur א & legatur uau, & ſignificat communiter minoris ſtaturæ & roboris animalia, oues uidelicet & capras, nunc unũ harum, uel illarum tantùm, nunc unam ex alterutra ſpecie, interdũ etiam non minuta ſolùm, ſed & paulò maiora, & boues ea uoce deſignari, & rem ſingularis numeri tantûm contendunt: ut rabi Dauid Kimchi ſcribit ſuis uerbis in hunc modum, נכתבה ואת המלת באלת וקרי אתת ו׳ הבהמות הדקה ה הכבשים והעזים יקראו צאן פעם כולל כולם ופעם פורט על אחד מהם ופעם יהיה כלל הבהמות הדקה והבקר והוא שם כולל לא ימצא בלשון רבים:

CXXXVIII. יִטְעֲמוּ guſtent: futurum eſt primæ coniugationis, ordinis primi, à radice טָעַם

יִרְעוּ & יִשְׁתּוּ itidem ſunt futuri temporis, primæ cõiugationis, ſed ordinis quinti, quorũ tertiam radicalem aboleuit uau ſchurec, pluralis numeri nota pro more, iuxta canonem 185. Redduntur autem futura illa & ſequentia proxime tria per imperatiuum, iuxta canonem 178.

CXXXIX. מְאוּמָה quicquã: eius radix eſt מְאֹם inuſitatum.

וּמַיִם & aquam: uau habet ſchurec, iuxta canonem 83. מַיִם à מַי uel מָיָה deriuatur, & hac ratione pro מַיְיִם dicitur, prætermiſſo iod ſyllabæ יִם formatiuæ nominum pluralium maſculin. idq; ne duo iod concurrant, ut annotaui, canone 133.

CXL. וַיִּתְכַּסּוּ & cooperient ſe: futurũ eſt plurale ſeptimę coniugationis, ordinis quinti. Nota futuri

futuri iod eſt: coniugationis indicium eſt dages in ס. & formatiua eiuſdem eſt litera thau, cano. 293. Sunt autem uerba ſeptimæ coniugationis, ſignificationis retranſitiuæ ſeu reciprocæ, iuxta canonẽ 169. radix eſt כָּסָה

וַיִּקְרְאוּ & clament, ſeu inuocẽt: ſuprà expoſui nu. LXXXIIII. hoc ſaltem obſeruatu dignum hîc eſt, quòd uau cum ſubiecto ſcheua, præfixum futuro, nuda eſt copula, neq; id in præteritum conuertit ut cum padſach, canone 178.

CXLI. בְּחָזְקָה in fortitudine: pro fortiter, ſtrenuè conſtanter, iuxta canonem 305. beth præpoſitionẽ ualet, neq; ſe ſequentis literæ gutturalis punctationi accommodat, iuxta regulã quam tradidi, can. 85. cui idcirco addenda eſt particula, ut plurimùm, quia fallit

interdum, licet rarò, an myſteriũ uel error typographi ſubſit, et cauſam præſtet, non auſim temerè pronunciare: he nota fœminini generis, can. 67. radix eſt חָזַק & ſignificat præualuit, fortiter egit.

CXLII. וַיָּשֻׁבוּ conuertantur: יָשֻׁבוּ futurum eſt primæ coniugationis, ordinis quarti: iod futuri formatiuũ, uau ſchurec nota pluralis numeri, canone 78. 217. media radicalis uau ſchurec mutata eſt in kibutz, iuxta canonem 226. Radix eſt שׁוּב

CXLIII. מִדַּרְכּוֹ à uia ſua: uerſio innuit mem prępoſitionem eſſe conciſam ex מִן & indere proximæ literæ dages, iuxta canon. 70. uau cholem affixum eſſe, canone 78. quod mutat propriam nominis formam, quæ eſt דֶּרֶךְ iuxta can. 141. à radice דָּרַךְ

CXLIIII.

CXLIIII. הָרָעָה ſuprà nume ro LIX. explicaui.

הֶחָמָס iniuria: he emphaticũ eſt, habetq́ ſægol, iuxta canonem 65.

חָמַס rapuit: origo uocis eſt.

בְּכַפֵּיהֶם in manibus ſuis: ב pro poſitio eſt, canone 57. inſeritur le ue dages, iuxta canonem 41. הֶם affixum eſt, canone 71. Iod nota pluralis ſeu dualis numeri, nominum maſculinorum in conſtructione, canone 130. Dages in פ deſignat defectum conſimilis literæ ei, cui inditum. Eſt enim radix כָּפַף incuruauit, ex canone 92.

יוֹדֵעַ ſuprà numero LXXX, require.

יָשׁוּב futurum primæ coniugationis, ordinis quarti, radicis quę eſt שׁוּב

CXLV. וְנִחַם & pœnitebit: eſt præteritum tertię coniugatio-

nis, ordinis ſecundi, & per futurum redditur, iuxta canonem 173: neq; heth recipit dages, iuxta canonem 247.

CXLVI. מֵחֲרוֹן à furore: מ præpoſitio habet zeré, iuxta canonem 70. חֲרוֹן propria nominis forma eſt: mutatur autem cametz in chatephpadſach, ob cõſtructionem ſequentis genitiui, ex canone 142. & plurima, in וֹן deſinentia nomina, tertiam radicalem he requirunt, iuxta canonem 111. reſiduæ manent tantùm duæ radicales: tertia quæ eſt he, ex cano. iam dicto petenda eſt imperito. Eſt ergo radix חָרָה

CXLVII. אַפּוֹ iræ ſuæ: Vau affixum eſt, canone 78. dages arguit euanuiſſe nun literam mediam radicis, quæ eſt אָנַף iuxta canonem 113, contra canonem 92.

נאבד futurum eſt primæ coniu-
gationis, ordinis tertij. Futuri for
matiuum eſt nun, canone 217. plu
ra de eo require ſuprà numero
LXXXV.

וַיַּרְא futurum eſt defectiuũ pri
mæ cõiugationis, ordinis quinti,
canone 229. redditur per præteri
tum, ob uau conuerſiuum, cuius
ratione iod futuri formatiuũ ad-
mittit dages, canone 178. Radix
eſt רָאָה inueſtiganda imperito,
iuxta canonem 91.

CXLVIII. מַעֲשֵׂיהֶם opera e-
orum. הֶם affixum eſt pronomen,
canone 146. iod nota pluralis nu
meri nominum maſculinorum in
affixione, cano. 129. mem nomen
uerbale procreat, canone 68. Ra-
dix eſt עָשָׂה

CLIX. שָׁבוּ conuerſi eſſent:
præteritum eſt primæ cõiugatio-

nis, ordinis quarti à radice שׁוּב uide canonẽ 182. uau ſchurec nota pluralis numeri, canone 78.181.

מִדַּרְכָּם à uia ſua: ם in fine pronomen affixum plural. canon. 71. Reliqua ſuprà numero CXLV. expoſita ſunt. Sic quoq; הָרָעָה numero LIX.

CL. וַיִּנָּחֶם & pœnitudine ductus eſt: futurum eſt ſecundæ coniugationis, ordinis ſecundi, & redditur per præteritum ob uau conuerſiuum, cuius cauſa futuri formatiuum iod aſſumpſit dages, canone 178. Nota coniugationis ſecundæ eſt dages in prima ſubſtantiali: oſtendit enim interitũ characteriſticæ illius coniugationis, literæ nun; ſi ſubiectum eidem ſit cametz, iuxta canonem 238 & 297.

CLI. דִּבֶּר dixerat, ſeu decreuerat: præteritum tertiæ coniugationis,

tionis,ordinis primi:redditur autem per pluſquàm perfectum,iuxta can.173. coniugationis ſignū eſt dages forte in beth,can. 244. Radix eſt, דַבֵּר mutatur zerè ſæpiſſimè in ſægol,iuxta canon.259.

לַעֲשׂוֹת facere:infinitiuus eſt primæ coniug. ordinis quinti. Infinitiui formatiuum eſt ל cano.176. altera nota infinitiui & quidē uerbi quinti ordinis eſt וֹת terminatio propria uerborum in he tertiā radicalem,in cuius uicem illa ſuccedit, deſinentiū in infinitiuo omnium coniugationum, uide canonem 257. Radix ergo eſt עָשָׂה

CLIII. לָהֶם datiuus eſt pluralis pronominis ſeparati הוּא ille conflatus ex articulo datiui caſus ל & affixo pronomine ſeu nominatiuo plurali הֶם iuxta canonem 149.

Caput IIII.

CLIIII. וַיֵּרַע & diſplicuit,ſeu doluit.יֵרַע futurum eſt primæ cõiugationis ordinis tertij, can. 213. uertitur per præteritũ,ob uau cõuerſiuum, cuius gratia iod futuri formatiuũ habet dages,iuxta can. 178. Defectũ primę radicalis quæ eſt iod, oſtendit zerè uocalis longa,ca.94. & deſinit futurum illud in padſach,iuxta can. 220. eſt ergo origo eius יָרַע Sin רוֹעַ contendas illius radicem eſſe, futurũ ano malum erit: רָעָה numero LIX.

גְּרוֹלָה numero X. require.

CLV. וַיִּחַר & ſuccenſuit, ſeu iratus fuit ipſi,ſcilicet Deo. יִחַר futurum eſt defectiuum primæ coniugat. ordinis quinti, can.229.pro יֶחֱרֶה exponitur per præteritum, ob uau conuerſiuum, cuius ratione iod futuri formatiuum habet

dages

dages, canone 178. radix eſt חָרָה
לוֹ ſuprà expoſui numero L. Sic quoq; ſequens dictio
וַיִּתְפַּלֵּל numero CXV.
וַיֹּאמַר numero XLIX.

CLVI. נָא & אָנָּה obſecrantis aduerbia, ſeu blandiētis interiectiones ſunt, can. 308. & illud in נָא hoc in אָן radicib. inquire. Dages euphoniæ gratia inditum eſt, iuxta canonem 42.

הֲלֹא an non: he aduerbij interrogantis particula eſt, canone 66. לֹא non. Rarò cum uau ſcribitur זֶה hoc: pronomen eſt maſculinū ſeparatum, canone 145.

CLVII. דְּבָרִי uerbum meum: iod affixum pronomen, canone 73. mutat propriam nominis formā quæ eſt דָּבָר uidelicet cametz ſub prima in ſcheua, iuxta can. 38. 141. 180. radix eſt דָּבַר locutus eſt.

עַד uſque: radix eſt, iuxta canonem 303.

הֱיוֹתִי eſſe me: iod à fine affixum eſt pronomen, canone 73.

CLVIII. הֱיוֹת infinitiuus eſt primę cõiugationis, ordinis quinti, cuius indicio eſt terminatio וֹת quæ occupat in infinitiuo omnium ferè coniugationũ he tertiæ radicalis locum, ut iam diximus numero LVI. Radix ergo eſt הָיָה uide canonem 257.

עַל ab עָלָה radice deriuari ſæpe nunc monui.

CLIX. אַדְמָתִי terra mea: iod affixum eſt, canone 73. mutatq; he notam fœminini generis in ת iuxta canonem 153. & propriam nominis formam, quæ eſt אֲדָמָה iuxta canonem 141. Radix eſt אָדַם rubuit.

בֵּן ſic à radice בין deducitur.

סרמתי

קִדַּמְתִּי anteuerti : præteritum primæ perſonæ fingit ſyllaba תִּי iuxta canonem 181. Dages in thau leue eſt ob ſcheua quieſcens, iuxta canonem 41. coniugationis tertiæ ſignum dages in daleth ſecunda radicali, canone 244. cuius ordinis ſit, intelliges ex canone 153. Radix eſt קדם

לִבְרֹחַ ſuprà numero XVIII. expoſui.

יָדַעְתִּי præteritum primæ perſonæ quem format תִּי ſyllaba (ut iam dixi) primæ coniugationis, ordinis tertij: cuius argumēto eſt iod, iuxta canonem 155. Radix eſt ידע

אָתָּה require ſuprà nu. LXVII.

אֵל cum zeré, Deum ſignificat, & radix eſt.

חַנּוּן miſericors: nun à fine nomina uerbalia, cano. 63. ſic & uau

ſchurec

ſchurec, canone 76. efficiunt: dages indicat defectum conſimilis literæ ei, cui impreſſum eſt, canone 92. Eſt ergo radix חָנַן

וְרַחוּם uau copula eſt, uau ſchurec, nomen uerbale fingit. Radix eſt רַחַם miſertus eſt.

CLX. אֶרֶךְ tardus: longus à radice אָרַךְ in longum diſtulit: dicitur aũt eleganter אֶרֶךְ אַפַּיִם longus facie, de patiente, de longanimo & ad uindictam atq; iram iuſtam lento. Quẽadmodũ contrà, קְצַר אַפַּיִם וּקְצַר רוּחַ hoc eſt, breuis facie & breuis ſpiritu, de iucundo ſeu ad iram facili & præcipiti, elegantia pari & uenuſtate Hebræis dicuntur (can. 121.) quam דֶּרֶךְ צַחוּת לְשׁוֹן עִבְרִי phraſin uenuſtam linguæ Hebrææ uocant Hebræi ipſi.

אַפַּיִם dualis numeri nomen eſt, quod

quod effingit יִם terminatio, & præcedẽs ſub proxima litera padſach, iuxta canonem 130. Dages oſtendit defectum nun mediæ radicis, quæ eſt, אָנַח iuxta can. 113.

CLXI. וְרַב & multæ: eius radix eſt רָבַב petenda ſuprà ex canone 117.

חֶסֶד miſericordiæ: radix eſt ipſum nomen וְנִחָם & pœnitens, hoc eſt, talis qui pœnitudine ducaris. Eſt enim participiũ præſens paſſiuæ ſecundæ coniugationis, ordinis ſecundi: quod participium differt puncto cametz, à præterito, quod deſinit in padſach, & annotaui, canone 237. & exponitur τῷ περίφρασιν ut monui circa finem, canone 174.

CLXI. וְעַתָּה & nunc: uel elegantius nunc aũt: ut uau ſit cõiunctio aduerſatiua, ut oſtẽdi ca. 74.

עתה

עַתָּה aduerbium temporis eſt; rabi Dauid Kimchi ab עָנָה peruertit, deriuari uult: rabi uerò Auen Ezra, ab עֵנֶת deducit, quaſi dages denotet defectum nun mediæ ſubſtantialis.

חִטָּה id eſt triticum: à חָנַט deſcendit, quæ poſterior ſententia mihi magis arridet & probatur, canone 113. quanquam dages euphoniæ cauſa poſſet dici infixum eſſe; canone 42.

CLIII. קַח accipe: imperatiuus eſt primæ coniugationis, ordinis ſecundi, canone 207. radix eſt לָקַח uel נָקַח

נַפְשִׁי numero CXII.

מִמֶּנִּי à me: נִי affixum eſt pronomen, canone 73. recipitq́ dages, euphoniæ gratia mem à capite præpoſitionis munere fungitur, inſeritq́ ſequenti dages, canone 70.

ne 70. mem in medio κατ' ἐπένθεσιν inſeritur, ornatus cauſa: uel (ſi placet) iod ſit affixũ, iuxta canonem 73. מִמֶּנִּי præpoſitio compoſita ex conciſa & contracta præpoſitionis particula mem, & integra præpoſitione מִן quæ formã ſuam mutet propter affixum iod & dages. Quære in radice מִן

CLXIIII. טוֹב bonũ eſſe ſignificat, & eſt eadem forma nomẽ & uerbum atq; radix, loco loci nominis uicem gerit, & uerbũ ſubſtantiuum Eſt, ſubintelligitur.

מוֹתִי mori me, ſeu mori meum, ut locum nominis teneat infinitiuus, quemadmodũ apud Latinos eleganter dicitur, Scire tuũ nihil eſt, niſi te ſcire, hoc ſciat alter: ut perſcripſi canone 176. Eſt enim iod affixum pronomen, canone 73.

מוּת infinitiuus primæ coniugationis quarti, canone 199. radicis מוּת

CLV. מֵחַיַּי præſentia mea: מ præpoſitio eſt, & habet zerè ante gutturalem, iuxta canonem 70. iod poſterius affixum eſt plurale, & excludit ים terminationẽ propriam nominum pluralium maſculinorum: ut dictum canone 131. uidelicet חַיַּי uita mea, dicitur breuiter & conciſè, pro חַיִּים שֶׁלִּי uita quæ mihi eſt, uel mei ipſius. Eſt autem חַיִּים pluralis numeri tantùm à חַי uel חָיָה uide ſuprà numero CXI. Quomodo mem præpoſitione comparatiuus gradus efferatur, uide canonem 122.

CLXVI. הֲהֵיטִב num bene facit: hoc eſt, cordi tibi & uoluptati eſt. he à capite, interrogãtis aduerbium ualet, canone 66.

חֵיטַב præteritum eſt quintæ coniugationis, iuxta canonē 270. he formatiua coniugationis illius eſt, epentheſis literæ iod poſt ſecundam radicalem ſæpiſſimè latet abſcondita in zerè, iuxta canonem 286. radix eſt יָטַב

חָרָה eadem forma hocnomen & uerbum, & radix eſt, ac ſignificat iram, & iratus fuit, excanduit.

לְךָ ſuprà require numerum L.

וַיֵּצֵא & egreſſus eſt: יֵצֵא futurum eſt primæ cōiugationis, ordinis ſeptimi, redditur per preteritū ob uau conuerſiuum, cuius ratione iod futuri formatiuum adſciſcit dages, canone 178. in zerê latet abſtruſa prima radicalis iod, iuxta canonem 213. Radix ergo eſt יָצָא excutit.

הָעִיר ſuprà numerò IX.

וַיֵּשֶׁב ſuprà nu. CXXXII. require.

מִקֶּדֶם ab Orientali plaga, ſeu Oriente : mem in principio præpoſitio obtrudit ſequenti dages, iuxta canonem 70. radix eſt קָדַם

לָעִיר ipſius ciuitatis: lamed emphaticum, & genitiui caſus nota, cano. 55. habet cametz loco ſcheua, iuxta canonem 87.

CLXVIII. וַיַּעַשׂ & fecit. יַעַשׂ futurum eſt defectiuum primæ cõiugationis, ordinis quinti, canone 229. redditur per præteritum ob uau cõuerſiuum, cuius gratia iod futuri formatiuum admittit dages, iuxta canonem 178. Deficit autem he. Eſt enim radix עָשָׂה

לוֹ ſuprà numero L.

שָׁם aduerbiũ loci & radix eſt.

סֻכָּה tugurium: he nota fœminini generis eſt, canone 67. dages oſtendit deficere conſimilem (cui

inſixum

infixum eſt) literam, iuxta canonem 92. eſt ergo radix סבר

CLXIX. תחתיה ſub eo: affixum pronomen fœminini, canone 67. iod per epentheſin interpoſitum, canone 72. utrunq; dages in thau leue eſt, alterum quia ab initio dictionis, alterum quia poſt ſcheua quieſcẽs eſt poſitum, iuxta canonem 41. radix eſt תחת propter affixum deformatur præpoſitio, canone 300.

CLXX. בצל in umbra: beth præpoſitio habet padſach, & ſequenti ingerit dages, iuxta canonem 87. צל umbra: eius radix eſt צלל petenda ex canone 91 uel 117. יראה futurum eſt primæ coniugationis, ordinis quinti, radicis ראה

מה pronomen eſt interrogatiuum & radix, canone 147.

יהיה eodem modo affectum

eſt: quo יִרְאֶה niſi quod ſignifica‑tione diſſident.

בָּעִיר dicitur pro בְּהָעִיר iuxta canonem 87.

וַיָּמָן ſuprà require numero XCII.

וַיַּעַל eodem modo ſe habet, quo וַיַּעַשׂ ibi require numero CLXVII. quæ huc pertinent.

מֵעַל compoſita eſt præpoſitio ex mem præpoſitione mutila & עַל cuius radix עלה

CLXXI. לִהְיוֹת ut eſſet: infi‑nitiuus eſt primæ coniugationis, ordinis quinti: lamed litera infini tiui characteriſtica, canone 176. reliqua ſuprà explicaui numero CLVIII.

וראש caput: radix eſt, uau cho‑lem affixum, canone 78.

לְהַצִּיל ad eripiendum: infiniti‑uus eſt quintæ coniugationis, or‑dinis

dinis ſecūdi: lamed infinitiui characteriſtica eſt, quæ quatuor modis exponitur, canone 56. coniugationis quintæ, formatiuæ ſunt literæ he & iod, iuxta Canonem 265. ordinis ſecundi: nota eſt dages; nam repræſentat interitum literæ nun primę radicalis. Eſt ergo radix נָצַל iuxta canonem 93. uel 95.

CLXXII. מֵרָעָתוֹ ab afflictione ſua: mem præpoſitio habet zerè ante res literam, iuxta canonem 70. uau cholem affixum eſt, iuxta canonem 78. mutatq́ propriam nominis formam & ſubſtantiam quæ eſt רָעָה uidelicet he fœminini generis in thau, iuxta canonem 141. & duo padſach in cametz, iuxta canonem 158. Radix eſt רוּעַ quemadmodum dixi quoque ſuprà numero XV.

וַיִּשְׂמַח & lætatus eſt: futurum eſt primæ coniugationis, ordinis primi, uertitur per præteritum, iuxta ſæpiſſimè prædictam rationem, canone 178. Radix eſt שָׂמַח deſinit futurum in padſach, iuxta can. 220. Inde propagatur שִׂמְחָה lætitia, gaudium.

תּוֹלַעַת uermem: à radice inuſitata, quæ eſt תָּלַע

CLXXIII. בַּעֲלוֹת cùm aſcendiſſet: id eſt, orta eſſet: infinitiuus eſt primæ coniugationis, ordinis quinti. Beth infinitiui formatiua eſt, canone 176. habetq́ padſach loco ſcheua proprij ſui puncti, iuxta canonem 199. וֹת ſyllaba ordinis quinti, nota eſt. Exiſtit enim propria terminatio infinitiuorū, ferè in omnibus cōiugationibus uerborum, in he tertiam radicalē, cuius uicem illa gerit exeuntium,

iuxta

iuxta canonem 257. radix igitur
eſt עָלָה aſcendit.

הַשַּׁחַר ipſa aurora: he emphaticum eſt, colligitur id ex ſubiecto padſach, & dages, quod uicinæ literæ obtrudit, iuxta canonem 66. Radix eſt שַׁחַר quæ ſignificat nigrum eſſe.

לַמָּחֳרָת in craſtino: lamed præpoſitio habet padſach, ſequente dages, iuxta canonem 87. thau à fine nomina format, canone 81. מָחָר radix eſt.

CLXXIIII. וַתַּךְ & percuſſit: תַּךְ futurum eſt quintæ coniugationis defectiuum, ordinis ſeptimi, pro תַּכֶּה uide canonem 290. redditur per præteritum, ob uau conuerſiuum, cuius cauſa thau futuri characteriſtica admiſit dages, iuxta canonem 178. Relinquitur tantùm unica radicalis, quæ eſt

media:prima itaque & tertia inquirendæ ſunt rudiori, iuxta canonem 96. eſt autem radix נָבַח

וַיִּבַשׁ & exaruit: futurum eſt primæ coniugationis, ordinis tertij, iuxta canonem 212. exponitur per præteritum, ob uau conuerſiuum quod ingerit proximo iod futuri formatiuo dages, ut iam ſæpiſſimè dictum eſt. Deſinit in cametz loco padſach, propter accentum, iuxta canonem 220. radix autem eſt יָבַשׁ

וַיְחִי ſuprà numero L.

CLXXV. כִּזְרֹחַ ſecundum oriri: id eſt, cùm ortus eſſet: infinitiuus eſt primæ coniugationis, ordinis primi: caph infinitiui formatiua eſt, canone 176. alterum infinitiui inditum, & quidem primæ coniugationis, eſt cholem poſt ſecundam radicalem, iuxta Canonem

nonem 199. Radix eſt זָרַח

הַשֶּׁמֶשׁ ipſe ſol : he emphaticum eſt. שֶׁמֶשׁ ſol, radix.

קָדִים Eurum, à קָדַם iuxta canonem 119.

CLXXVI. חֲרִישִׁית uehementem: à radice חָרַשׁ deriuat̃, quod ſonat ſilere, tacitum cogitare, obſurdeſcere, arare: rationem epitheti reddit Dauid Kimchi hiſce uerbis ſuis ופירוש חרישית חזקה שעושה בני אדם כחרישית בנשיבתה Hoc eſt, & deſignat uocabulũ חרישית uehementiam, eo quòd euadunt homines quodãmodo ſurdi, dum flat uentus ille orientalis: nos fortè poterimus dicere κατ' ἀντίφρασιν, ita appellatum eſſe, quaſi minimè taceat, & maximè aures noſtras percellat, atq; perſonet: uel quòd inſtar aratri proruat, penetret, & euadat quò uelit.

ויתעלף

CLXXVII. וַיִּתְעַלַּת & exanimatus eſt. Futurum eſt ſeptimæ coniugationis, ordinis primi, exponitur per præteritum, ob uau conuerſiuum, quod oſtendit dages futuri formatiuæ literæ iod, iuxta canonem 178. coniugationis characteriſtica eſt thau, iuxta canonem 293. alterum coniugationis illius ſignum eſt dages in ſecunda radicali. Radix eſt עָלַת defecit.

וַיִּשְׁאַל & poſtulauit: futurum eſt primæ coniugationis, ordinis primi: deſinit in padſach, iuxta canonem 220. radix eſt שָׁאַל

נַפְשׁוֹ animam ſuam: uau affixũ mutat formam nominis, quæ eſt נֶפֶשׁ iuxta canonem 141, ut ſuprà numero CXII.

לָמוּת ad mori, pro ad mortem, uel ad moriendum: infinitiuus pri

mæ

mæ coniugationis, ordinis quarti, canone 199. infinitiui formatiua eſt lamed, ordinis quarti, indicio uau media radicalis, iuxta canonem 156.

מוּת radix eſt, à qua nomen מָוֶת deducitur, mortem ſonans.

CLXXVIII. חַסְתָּ pepercisti: præteritum eſt primæ coniugationis, ordinis quarti, iuxta canonem 182. radix eſt חוּס ſyllaba תָּ ſecundæ perſonæ præteriti formatiua eſt, canone 181.

עָמַלְתָּ laboraſti: תָּ iterum ſecundam perſonam præteriti, & primæ coniugationis, ſed ordinis primi efficit radicis עָמַל

בּוֹ in eo: beth præpoſitionis particula eſt, canone 57. uau cholem affixum pronomen, canone 78. hoc loci etiam obſeruas licet conſtructionem pronominis relatiui

latiui אֲשֶׁר cum ſequente præpoſitione & affixo pronomine. בּוֹ de qua ſyntaxi antea obiter ſcripſi & quaſi per tranſennam, canone 152.

גִּדַּלְתּוֹ nutriuiſti eum: uau affixum eſt, canone 78. thau ſecundam perſonam præteriti format, habetq́ dages leue propter ſcheua quieſcens, canone 41. Dages uerò in daleth forte eſt, & ſignum coniugationis tertiæ, iuxta cano. 244. גָּדַל radix eſt.

CLXXIX. שֶׁבֵּן quæ intra שֶׁ relatiuum pronomen ualet, & ſequenti uicinæ literæ includit dages, iuxta canonem 60.

בֵּן inter, ſignificat & abſcondit mediam radicalem iod in chirec: eſt enim radix eius בִּין & uſitatior eius forma בֵּין

לַיְלָה he paragogicũ eſt uel fœ-

forte

forte,canone 67.Radix eſt לַיל

אָחוּס parcam:futurum eſt primæ coniugationis,ordinis quarti,à ra dice חוס

יֵשׁ ſubſtantiuum eſt uerbum utriuſque generis,numeri,ſecundæ & tertiæ perſonæ:& es,uel eſt ſignificat.

בָּהּ in ea:iterum prępoſitio eſt, & he affixum pronomen fœmin. iuxta canonem 67.

הַרְבֵּה multum:pro plus,propter מ præpoſitionē,per quam effertur comparatiuus gradus,iu xta cano nem 122. he à capite,aduerbium quantitatis fingit,iuxta canonem 64.radix eſt רָבָה auxit: dages leue eſt,iuxta canonem 41.

CLXXX. מִשְּׁתֵּים ſuper,uel præ duobus:mem à capite,iam di xi,præpoſitionem eſſe:imprimit pro more ſuo uicinæ literæ dages,

ges, iuxta canonem 70.

שְׁתַּיִם nomen numerale eſt, qua forma alicui alij nomini iungitur pro שְׁתַּיִם iuxta canonem 144. ubi obſeruandum ִים terminationem eſſe dualium nominum, iuxta canonem 130. thau uerò obtinere locum he tertiæ radicalis, & quod ei infixum eſt, dages forte exiſtere, ob pręcedens ſcheua mobile, ſub litera dageſſata, iuxta canonem: atque repræſentare defectum literæ nun, mediæ radicalis. Eſt ergo radix שָׁנָה mutauit, ſecundo fecit, &c.

עֲשָׂרָה decem: eius radix eſt עָשַׂר decimas dedit, uel accepit.

רִבּוֹ decem millia ſignificat: dages indicat defectum conſimilis literæ, iuxta canonem 113. Eſt ergo radix eius רָבַב creuit, auctum eſt, & cætera. à quo etiam רַבָּה quod

ſequitur

ſequitur, iuxta eandem rationem deflectitur.

יְמִינוֹ dexteram ſuam: uau cholem affixum, canone 78. mutat cametz propriam nominis formam in ſcheua, iuxta canonem 141. & 180. Radix eſt יָמִין

לִשְׂמֹאלוֹ ad ſiniſtram ſuam: lamed præpoſitio eſt, canone 56. & inſignitur punctulo chirec uice proprij ſui puncti, quod eſt ſcheua, iuxta canonem 83. שְׂמֹאל ſiniſtram ſignificat: & uult rabi Dauid Kimchi aleph poſitum eſſe loco uau formatiui nominum, iuxta canonem 76. & radicem eſſe

שָׂמַל

Finis Exercitationum grammaticalium in Ionam prophetam.

DECALOGVS, SIVE DECEM PRÆCEPTA.

Ex uigeſimo capite Exodi, & Deuteronomíj capite quinto.

Aaſéreth

עֲשֶׂרֶת

DECEM

haddeuarím

הַדְּבָרִים

uerba.

Vaiedabbér
וַיְדַבֵּר
Et locutus eſt
Elohím
אֱלֹהִים
Deus
eth coul
אֵת כָּל־
omnia
haddeuarím
haélle,
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
uerba hæc,
lemór,
לֵאמֹר
dicendo:
Anochí
אָנֹכִי
Ego
Iehoua
יְהוָה
Dominus

Elohécha
אֱלֹהֶיךָ
Deus tuus
aſér
אֲשֶׁר
qui
hoſethícha
הוֹצֵאתִיךָ
te eduxi
meérez
מֵאֶרֶץ
de terra
miſráim
מִצְרַיִם
Aegypti,
mibbéth
מִבֵּית
de domo
aauadím
עֲבָדִים
ſeruitutis.

PRÆCEPTVM PRIMVM.

Lo-ihié-lechá
לֹא־יִהְיֶה־לְךָ
Non habebis
elohím
אֱלֹהִים
deos

aherím
אֲחֵרִים
alienos
aál panái
עַל־פָּנָי
coram me.

PRÆCEPTVM II.

Lo thaaſe lechá
לֹא־תַעֲשֶׂה־לְךָ
Ne facias tibi
phéſel
פֶסֶל
ſculptile,
uechoul
וְכָל־
neque omnem
temuná
תְּמוּנָה
ſimilitudinem

aſér
אֲשֶׁר
quæ eſt
baſſamaím
בַּשָּׁמַיִם
in cœlo
mimm áaal
מִמַּעַל
deſuper,
uaaſér
וַאֲשֶׁר
& quæ

baárez
בָּאָרֶץ
in terra
mittáhath
מִתַּחַת
deorſum,
uaaſér
וַאֲשֶׁר
nec eorum quæ
bammáim
בַּמַּיִם
in aquis
mittahath
מִתַּחַת
ſub
laárez:
לָאָרֶץ
terra,
Lo-thiſtahaué
לֹא-תִשְׁתַּחֲוֶה
Non adorabis

lahém
לָהֶם
ea,
ueló
thaouſdém
וְלֹא תָעָבְדֵם
neque coles ea:
ki-anochi
כִּי-אָנֹכִי
quia ego
Iehoua
יְהוָה
Dominus
elohécha
אֱלֹהֶיךָ
Deus tuus
el
אֵל
fortis
canná
קַנָּא
zelotes

poked
פֹּקֵד
uiſitans
auón
עֲוֹן
iniquitatem
auóth
אָבֹת
patrum
aál-baním
עַל־בָּנִים
in filijs
aál-
עַל־
ſuper
ſilleſim
שִׁלֵּשִׁים
tertiam
(generationem)
ueáal-ribbeím
וְעַל־רִבֵּעִים
& quartam

leſoneái:
לְשֹׂנְאָי
eorum qui ode-
runt me:
ueoóſe
וְעֹשֶׂה
& faciens
héſed
חֶסֶד
miſericordiam
laalaphím
לַאֲלָפִים
in milia
leohauái
לְאֹהֲבַי
ijs qui diligũt me
uleſomerè
וּלְשֹׁמְרֵי
& cuſtodiunt
miſuothé
מִצְוֹתָי
præcepta mea.

Lo-thiſſá	Iehoua
לֹא־תִשָּׂא	יְהוָה
Ne aſſumas	*Dominus*
eth-ſem	eth
אֶת־שֵׁם	אֶת
nomen	*eum,*
Iehoua	aſér
יְהוָה	אֲשֶׁר
Domini	*qui*
Elohécha	iſſá
אֱלֹהֶיךָ	יִשָּׂא
Dei tui	*aſſumpſerit*
laſſáf	eth
לַשָּׁוְא	אֶת
in uanum:	ſemó
ki-lo	שְׁמוֹ
כִּי־לֹא	*nomen eius*
quia non	laſſaf.
ienakké	לַשָּׁוְא
יְנַקֶּה	*fruſtra.*
habebit inſontem	

PRÆCEPTVM IIII.

Zachór

זָכוֹר

Memento

eth-iom

אֶת־יוֹם

ut diem

haſſabbáth

הַשַּׁבָּת

ſabbathi

lecaddeſó

לְקַדְּשׁוֹ

ſanctifices,

Séſeth

שֵׁשֶׁת

Sex

iamim

יָמִים

diebus

taaauód

תַּעֲבֹד

operaberis

ueaaſitha

וְעָשִׂיתָ

& facies

coul

כָּל־

omnia

melachtécha

מְלַאכְתֶּךָ

opera tua.

uiióm

וְיוֹם

Die autem

haſſeuiií

הַשְּׁבִיעִי

ſeptimo

ſabbáth

שַׁבָּת

ſabbathum

Laiehouá

לַיהוָה

Domini

Elohéch
אֱלֹהֶיךָ
Dei tui eſt:
Lo-thaaaſé
לֹא-תַעֲשֶׂה
Ne facias
choul melachá
כָל-מְלָאכָה
omne opus
attá
אַתָּה
tu
uuinchá
וּבִנְךָ —
& filius tuus
uuitécha
— וּבִתֶּךָ
& filia tua
aaſdechá
עַבְדְּךָ
ſeruus tuus,

uaamáthechá
וַאֲמָתְךָ
& ancilla tua,
uuehemtécha
וּבְהֶמְתֶּךָ
iumentum tuum,
ueghuérechá
וְגֵרְךָ
& aduena tuus
aſér
אֲשֶׁר
qui
biſaarécha
בִּשְׁעָרֶיךָ
eſt intra portas tuas.
ki-ſéſeth
כִּי-שֵׁשֶׁת
Sex enim
iamím
יָמִים
diebus

aaſá
עָשָׂה
fecit
Iehoua
יְהוָֹה
Dominus
eth-haſſamáim
אֶת־הַשָּׁמַיִם
cœlum
ueéth haárez
וְאֶת־הָאָרֶץ
& terram,
eth-haiám
אֶת־הַיָּם
mare
ueéth coul aſér
וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר
& omnia quæ
bam
בָּם
in eis ſunt:

uaiánah
וַיָּנַח
& requieuit
baióm
בַּיּוֹם
in die
haſſefií
הַשְּׁבִיעִי
ſeptimo:
aál-ken
עַל־כֵּן
idcirco
berách
בֵּרַךְ
benedixit
Iehoua
יְהוָֹה
Dominus
eth-ióm
אֶת־יוֹם
diei

haſſabbáth
הַשַּׁבָּת
ſabbathi

uaiecaddeſéhu
וַיְקַדְּשֵׁהוּ
& ſanctificauit eum.

PRÆCEPTVM V.

cabbéd
כַּבֵּד
Honora

eth-auícha
אֶת־אָבִיךָ
patrem tuum

ueéth immécha
וְאֶת־אִמֶּךָ
& matrem tuam,

lemáaan
לְמַעַן
ut

iaarichún
יַאֲרִיכוּן

aal-haadamá
עַל־הָאֲדָמָה
ſuper terram

aſér
אֲשֶׁר
quam

Iehoua
יְהוָה
Dominus

Elohécha
אֱלֹהֶיךָ
Deus tuus

nothén
נֹתֵן

PRÆCEPTVM VI.

Lo-tirſáh

Non occides. לֹא - תִּרְצַח

PRÆCEPTVM VII.

Lo-tináph

לֹא—תִּנְאָף

Non mœchaberis.

PRÆCEPTVM VIII.

Lo - tignof

לֹא—תִּגְנֹב

Non furtum facies.

PRÆCEPTVM IX.

Lo- thaaané

לֹא—תַעֲנֶה

Non loqueris

uereaachá

בְרֵעֲךָ

contra proximũ tuum

eed

עֵד—

falſum

ſáker

שָׁקֶר

teſtimonium.

PRÆCEPTVM X.

Lo - thahmód	uaamathó
לא—תַחְמֹד	וַאֲמָתוֹ
Nō cōcupiſces	*non ancillam,*
beth	ueſoró
בֵּית	וְשׁוֹרוֹ
domum	*non bouem,*
reeécha	uahamoró
רֵעֶךָ	וַחֲמֹרוֹ
proximi tui,	*non aſinum,*
Lo - thahmód	uechóul
לא—תַחְמֹד	וְכֹל
nec deſiderabis	*nec omnia*
éſeth - reeécha	aſér
אֵשֶׁת—רֵעֶךָ	אֲשֶׁר
uxorem eius,	*quæ*
ueaafdó	lereeécha
ועבדו	לרעך׃

EX DEVTERONOMII capite XXVII.

ארור אשר לא יקיב את־דברי התורת־
הואת לעשות אותם׃

Beatus Paulus ſic interpretatur, Galath. III.

Ἐπικατάρατος πᾶς, ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά.

Maledictus omnis qui non permanſerit in omnibus quæ ſcripta ſunt in libro Legis, ut faciat ea.

Χριστὸς ὑμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου.

CHRISTVS nos redemit de maledicto Legis.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA ... EMANUELE

BASILEÆ
PER THOMAM
GVERINVM,
ANNO
M. D.
LXI
.·.